

ความภาคภูมิใจของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Self – Esteem of Faculty of Home Economics Technology
Rajamangala University of Technology Phra Nakhon Student

นীর	ดาวเจริญพร
อภิรติ	โสฬศ
รุ่งฤทัย	รำพึงจิต
ศักรินทร์	หงส์รัตนาวรกิจ
กิตติ	ยอดอ่อน
ขจร	อิศราสุชีพ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ชื่อวิจัย	ความภาคภูมิใจของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ชื่อ นามสกุล	นิอร ดาวเจริญพร รศ.อภิรติ โสฬศ รุ่งฤทัย ราพีงจิต ศักรินทร์ หงส์รัตนาวรกิจ กิตติ ยอดอ่อน และขจร อิศราสุชีพ
ชื่อคณะ	เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัย	เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ปีการศึกษา	2565

บทคัดย่อ

งานวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความภาคภูมิใจของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,145 คน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความภาคภูมิใจของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและสรุปผล

ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 723 คน คิดเป็นร้อยละ 63.15 และเป็นเพศชาย จำนวน 422 คน คิดเป็นร้อยละ 36.85 ตามลำดับ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นระดับปริญญาตรีปีที่ 1 จำนวน 373 คิดเป็นร้อยละ 32.58 รองลงมาระดับปริญญาตรีปีที่ 2 จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 23.58 ระดับปริญญาตรีปีที่ 4 จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 22.09 และระดับปริญญาตรีปีที่ 3 จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 21.75 ตามลำดับ สาขาวิชาส่วนใหญ่สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ จำนวน 634 คน คิดเป็นร้อยละ 55.37 รองลงมาสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร จำนวน 269 คน คิดเป็นร้อยละ 23.49 สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์ จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 14.58 สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นและการจัดการสินค้า จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 และสาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 3.23 ตามลำดับ

นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีความภาคภูมิใจในตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.57 เพื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ก่อนทำอะไรลงไปฉันจะคิดก่อนเสมอว่ามีผลดีต่อตนเองหรือไม่ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.10 ฉันจะร้องไห้เมื่อรู้สึกเสียใจ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.00 ฉันจะคิดก่อนทำเสมอ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.00 ฉันสามารถบอกได้ว่าเก่งตนเองด้านไหน อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.00 ตามลำดับ

คำสำคัญ : ความภาคภูมิใจ , คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

Author	Rajamangala University of Technology Phra Nakhon Student Nion Dowcharoenporn , Rungrutai Rumpungjit , Apirat Sorose, Sakarin Hongrattanavorakit , Kittiyord-on and Khajon Aitsarasuchip
Faculty	Home Economics Technology
University	Rajamangala University of Technology Phra Nakorn
Year	2022

ABSTRACT

The research has an objective. To study the pride of students in the Faculty of Technology, Home Economics, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon. The sample group used in this research was undergraduate students of the Faculty of Home Economics Technology. Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Semester 1, academic year 2023, number of 1,145 people Data collection was carried out using the pride questionnaire of students in the Faculty of Home Economics Technology. Rajamangala University of Technology Phra Nakhon Statistically analyze data and summarize results.

The results of the research found that the majority of the sample were female, 723 people, accounting for 63.15 percent, and male, 422 people, accounting for 36.85 percent, respectively. Most of the education levels were first-year bachelor's degrees, numbering 373, accounting for 32.58 percent, followed by 270 second-year bachelor's degrees, accounting for 23.58 percent, 253 fourth-year bachelor's degrees, accounting for 22.09 percent, and 249 third-year bachelor's degrees, accounting for 21.75 percent, according to number Most majors were food and nutrition subjects, 634 people accounting for 55.37 percent, followed by food service industry subjects, 269 people accounting for 23.49 percent, applied home economics subjects 167 people, accounting for 14.58 percent, fashion design subjects. and product management, 38 people, accounting for 3.33 percent, and food technology, 37 people, accounting for 3.23 percent, respectively.

Faculty of Home Economics Technology students Rajamangala University of Technology Phra Nakhon Overall self-esteem was at a high level at an average of 3.57. To consider each finding, it was found that Before doing anything, I always think first about whether or not it will have a positive effect on myself. At a high level, at an average of 4.10, I cry when I feel sad. It is at a high level, with an average of 4.00. I am

confident in my own opinions at a high level, with an average of 4.00. I feel proud that the professor asked me to help with the work of the faculty/department. It is at a high level at an average of 4.00 respectively.

Key word: Self – Esteem , Faculty of Home Economics Technology

กิตติกรรมประกาศ

ความภาคภูมิใจของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับการอุปการะคุณจากบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย ดังต่อไปนี้

ขอขอบคุณทุนสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) งบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกคน รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยวิชิต เขียวชนะ รองศาสตราจารย์ ดร.จุฑามาศ พื้พัชนะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงศรี ชำนาญกิจ รองศาสตราจารย์อภิรติ โสฬส และอาจารย์ ดร.พงศธร สุกิจญาณ

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ในการอำนวยความสะดวกพื้นที่ รวมถึงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร สนับสนุนในการทำวิจัย และผู้ช่วยนักวิจัยที่ให้ความช่วยเหลือในการทำโครงการวิจัยนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ(ภาษาไทย)	(1)
บทคัดย่อ(ภาษาอังกฤษ)	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(4)
สารบัญ	(5)
สารบัญตาราง	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 แนวคิด ทฤษฎี และสมมติฐานงานวิจัย	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง	4
2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	26
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	32
3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
3.4 การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	34
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
4.3 การอภิปรายผล	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	40
5.1 วัตถุประสงค์	40
5.2 ขอบเขตของการวิจัย	40
5.3 สรุปผลการศึกษา	40
5.4 ข้อเสนอแนะ	42
บรรณานุกรม	43
ภาคผนวก ก	47
หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ	48
ภาคผนวก ข	53
แบบสอบถามความภาคภูมิใจ (IOC)	54
ภาคผนวก ค	57
แบบสอบถามความภาคภูมิใจ	58
ประวัติย่อผู้วิจัย	61

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา	35
4.2 แสดงผลการศึกษาความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	37

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ความภาคภูมิใจในตนเองเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับความสำเร็จในชีวิต เสมือนโครงสร้างหรือคุณลักษณะของแต่ละคนที่เกิดจากการเรียนรู้ในเรื่องของควมมีคุณค่าของตนเองจากครอบครัว (Coopersmith. 1981: 236) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม การอบรมเลี้ยงดู เป็นเรื่องของความสามารถและการมองเห็นคุณค่า ถ้าหากว่ามนุษย์เราขาดสองสิ่งนี้ ก็จะนำไปสู่ปัญหาความรุนแรง การฆ่าตัวตาย ความวิตกกังวล และซึมเศร้าลดลงได้ตามธรรมชาติและเกิดจากความสามารถในการมองเห็นคุณค่าของแต่ละบุคคล ความเชื่อมั่นในตนเอง และการเคารพตนเองเป็นเรื่องสำคัญ (Branden. 1969: 12) เป็นคุณลักษณะสำคัญของการรับรู้ตนเอง (self-concept) ซึ่งเป็นสิ่งที่บุคคลเห็นคุณค่าในตนเองมากหรือน้อยแค่ไหน สิ่งหนึ่งที่สำคัญต่อสุขภาพจิต (Mental health) สำหรับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยคือความภาคภูมิใจในตนเอง มีการศึกษา พบว่าความภาคภูมิใจของนักศึกษาคือตัวทำนายว่าส่งผลต่อการปรับตัวและพฤติกรรมของนักศึกษาที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำเมื่อเผชิญกับปัญหาและสถานการณ์ที่ยากลำบากจะออกจากการเรียนกลางคัน (dropping out of school) นอกจากนี้ นักศึกษาที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง จะมีพลังมุ่งไปข้างหน้า มีแรงบันดาลใจ มีความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า และมีความยินดีพอใจในชีวิต (Branden. 1994: 322) ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่สำคัญโดยผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าความสำเร็จด้านการเรียนมีความสัมพันธ์ระหว่างความหยั่งตัวและความภาคภูมิใจในตนเอง และการพัฒนาทางวิชาการของนักศึกษาโดยทั่วไป ความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ จะนำไปสู่สภาพจิตใจที่มีปัญหาต่อการเรียนและการประสบความสำเร็จในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในขณะที่ความภาคภูมิใจในตนเองสูง มีประโยชน์มากต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Harter. 1999 cited in Roghanchi et al. 2013: 179)

ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่เป็นหลักสำคัญที่สุดของสังคม ทำหน้าที่หล่อหลอมและขัดเกลาสมาชิกของครอบครัวด้วยการอบรมเลี้ยงดู ให้ความรัก ความเอื้ออาทร ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน พร้อมทั้งปลูกฝัง ถ่ายทอดบรรทัดฐานทางสังคมให้แก่สมาชิกในครอบครัว เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ซึ่งในปัจจุบันพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไป ครอบครัวมีขนาดเล็กลง และอีกปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนสำคัญคือเศรษฐกิจโลกถดถอยลง มีการแข่งขันกันที่สูงขึ้นส่งผลให้ไม่สามารถรับผิชอบในกรณีที่มีบุตรจำนวนมาก นอกจากนั้นแล้วครอบครัวในสมัยปัจจุบันมีอัตราการหย่าร้างสูงขึ้น ซึ่งการหย่าร้างเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญทางด้านประชากรที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เนื่องจากครอบครัวที่มีการหย่าร้างเกิดขึ้นมีแนวโน้มที่จะส่งผลไปถึงอนาคตของบุตร (Anda et al., 2004) กล่าวคือความสัมพันธ์ในครอบครัวในช่วงต้นของชีวิตมีความสำคัญต่อบุคคลไปตลอดชีวิต

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) เล็งเห็นและให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า (สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ดังนั้น ปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นในที่ต่าง ๆ ทั่วโลกในเรื่องของการหย่าร้าง ความสัมพันธ์หรือการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวที่ลดลง และการไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดความขัดแย้งภายในครอบครัว ประเทศไทยก็เกิดขึ้นเช่นเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมดังกล่าว ส่งผลให้ทุกชีวิตในสังคมต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง บุคคลที่ไม่สามารถปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงขึ้นได้จะส่งผลถึงการเห็นคุณค่าในตนเองที่ลดน้อยลง ขาดความมั่นใจในตนเอง รู้สึกไร้ค่า การที่บุคคลมีความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ดี และมองเห็นคุณค่าในตนเองย่อมส่งผลให้ตนเองมีความสุข ซึ่งความสุขนั้นประกอบไปด้วยปัจจัยหลายประการ บุคคลโดยมากอาจมองว่าความสุขเป็นเรื่องของเงินหรือรายได้ แต่แท้ที่จริงแล้วมีการศึกษาพบว่าความสุขกับรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กัน (Diener et al., 1999) การที่เรามีความสุขย่อมทำให้เรารู้สึกว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีคุณค่าเป็นภูมิคุ้มกันที่สำคัญในการป้องกันการเกิดหรือบรรเทาความรุนแรงของปัญหาทางจิตใจ ความเดือดร้อนทุกข์ใจที่บุคคลได้รับบ่อยครั้งเกิดจากรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองต่ำ

จากปัญหาทั้งหมดที่กล่าวมาจะเห็นถึงผลกระทบจากการที่ครอบครัวในปัจจุบันมีความสัมพันธ์กันที่น้อยลง จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงของลักษณะครอบครัวจากครอบครัวขยายเปลี่ยนเป็นครอบครัวเดี่ยว และมีอัตราการหย่าร้างเพิ่มมากขึ้น ด้วยความสำคัญของปัญหาดังกล่าว และความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเองกับความสุข การวิจัยในครั้งนี้จึงมีเป้าหมายในการแสดงให้เห็นถึงปัจจัยครอบครัว และความสุขที่ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง หากเราได้มีการตระหนักถึงปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้น ย่อมส่งผลดีต่อตนเองและคนรอบข้าง เพราะผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีพลังในการหลีกเลี่ยงปัญหารุนแรงในอนาคตได้เป็นอย่างดี ยอมรับในความแตกต่าง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ท้ออะไรด้วยความท้าทาย มีชีวิตชีวาและยอมรับความเป็นจริง (Satir, 1991) บุคคลที่มีคุณค่าในตนเองสูงมักจะสงบ ควบคุมตนเองได้ แม้จะเผชิญความยุ่งยากก็จะไม่รู้สึกท้อถอย

จากการศึกษาเอกสาร ข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของความภาคภูมิใจในตนเอง ความสำคัญของความภาคภูมิใจในตนเอง ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำ ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่อศึกษาความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเกิดประโยชน์และสามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางให้กับสถาบันการศึกษาต่าง ๆ รวมไปถึงหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความภาคภูมิใจของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

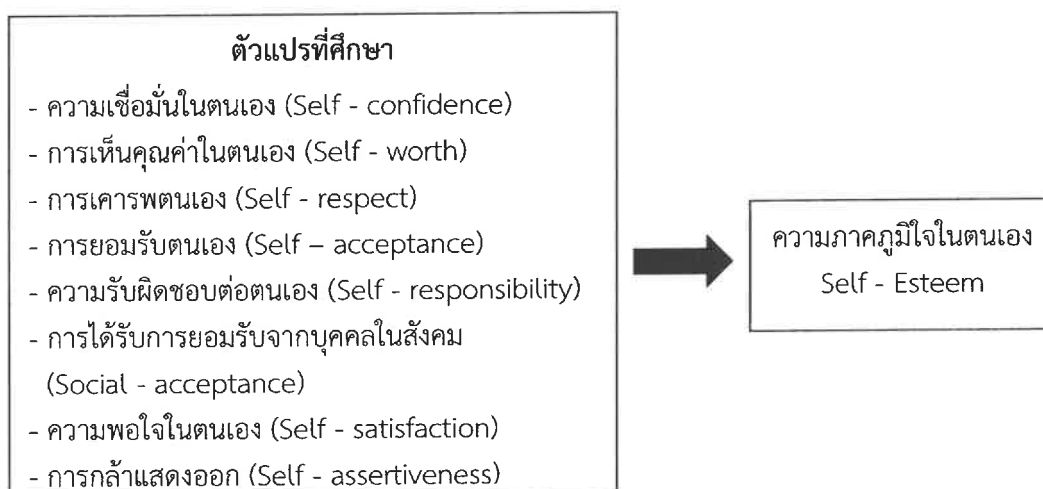
1.3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

นักศึกษาระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

1.3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

นักศึกษาระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 1,145 คน

1.4 แนวคิด ทฤษฎี และสมมติฐานงานวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัย เรื่อง ความภาคภูมิใจของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลและเป็นแนวทางในการศึกษาความภาคภูมิใจของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครโดยมีข้อมูลดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง

2.1.1 ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเอง

ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเองมีผู้กล่าวไว้หลายความหมาย ดังนี้ Maslow (1970) ให้ความหมายว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สีกว่าตนมีคุณค่า มีความเข้มแข็ง มีสมรรถภาพในการกระทำสิ่งต่าง ๆ มีความเชี่ยวชาญและมีความสามารถ

White (1972) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเองคือคุณค่าของบุคคลที่ได้รับจากบุคคลที่มีความหมายต่อเขา แต่ที่สำคัญคือคุณค่าที่บุคคลนั้นพิจารณาตัดสินเอง

จันทร์ฉาย (2532) ได้สรุปความหมายของความภาคภูมิใจในตนเอง ว่าหมายถึงความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเองจากการประเมินตนเองในด้านความสามารถความสำคัญ ความมีคุณค่า และการประสบความสำเร็จ โดยการแสดงออกมาในรูปของทัศนคติที่มีต่อตนเอง มีการยอมรับนับถือ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

สถิตย์ (2535) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง การพิจารณา ตัดสินคุณค่าของตนตามความรู้สึกและทัศนคติของบุคคลที่มีต่อตนเองในเรื่องราวความสำเร็จความล้มเหลว การยอมรับตนเอง การยอมรับจากคนอื่น การมีความสามารถเพียงพอในการทำสิ่งต่าง ๆ การมีคุณค่าและความสำคัญต่อสังคม

จากความหมายและคำจำกัดความข้างต้นทำให้สรุปได้ว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง การพิจารณาตัดสินค่าของตนเองตามความรู้สึก และทัศนคติที่มีต่อตนเองทั้งในด้านดีและไม่ดีในเรื่องต่าง ๆ เช่น การประสบความสำเร็จ การประสบความสำเร็จล้มเหลว การปฏิเสธตนเอง การพึ่งตนเอง คิดว่าตนเองมีค่าในสังคม ตลอดจนได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นและสังคม

2.1.2 ความเป็นมาของการศึกษาความภาคภูมิใจในตนเอง

ความเป็นมาของการศึกษาเรื่องความภาคภูมิใจในตนเอง

มรัค (Mruk. 1995 : online) ได้กล่าวถึงความเป็นมาของการศึกษาเรื่องความภาคภูมิใจในตนเองไว้ดังนี้

ในปี ค.ศ. 1890 เจมส์ (James) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้เริ่มศึกษาเรื่องความภาคภูมิใจในตนเอง โดยมองว่าความภาคภูมิใจในตนเองเป็นเรื่องของความรู้สึกภายในจิตใจเป็นปรากฏการณ์ของความรู้สึก เช่น การมีชีวิตอยู่เป็นเรื่องราวของอารมณ์และความรู้สึก เป็นกระบวนการที่มีการเคลื่อนไหวไม่อยู่นิ่งซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากความสำเร็จ หรือความล้มเหลวนอกจากนี้ยังได้มองเชื่อมโยงระหว่างความภาคภูมิใจในตนเอง ค่านิยม ความสำเร็จ และความมีประสิทธิภาพ

ไวท์ (White. 1963) นักจิตวิเคราะห์ที่มีมุมมองคล้าย วิลเลียม เจมส์ โดยมองว่าเป็นปรากฏการณ์ที่มีการพัฒนา และเกิดจากสิ่งที่มากระทบกับร่างกาย โดยมองว่าความภาคภูมิใจในตนเองเกิดจากสององค์ประกอบ คือ องค์ประกอบภายในร่างกาย และภายนอกร่างกาย

โรเซนเบิร์ก (Rosenberg. 1965) ได้นิยามของคำว่าความภาคภูมิใจในตนเองว่าเหมือนกับเจตคติที่มีทั้งด้านที่ดีและไม่ดี และยังมองอีกว่าความภาคภูมิใจในตนเองเป็นผลผลิตที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรม, สังคม, ครอบครัว และ สัมพันธภาพที่มีกับผู้อื่น และได้สร้างทฤษฎีเกี่ยวกับความภาคภูมิใจจากการเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง 5,000 คนโดยเชื่อมโยงในเรื่องของความวิตกกังวล และความซึมเศร้า และวิเคราะห์ได้ว่าความภาคภูมิใจเป็นเรื่องของความรู้สึก โดยผู้ที่มีความรู้สึกวิตกกังวลและซึมเศร้า มาจากความรู้สึกที่ไม่เห็นคุณค่าในตัวเอง

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1967) นักพฤติกรรมนิยม มีมุมมองคล้ายกับโรเซนเบิร์ก โดยมองว่าความภาคภูมิใจในตนเองเป็นเรื่องของเจตคติและการแสดงออกทางอารมณ์เกี่ยวกับความรู้สึกไม่มีคุณค่า และคูเปอร์สมิธชี้ให้เห็นว่า ความภาคภูมิใจในตนเองเกิดจากความสำเร็จและการมองเห็นคุณค่าในตนเอง นอกจากนี้คูเปอร์สมิธยังได้สร้างทฤษฎีเกี่ยวกับภาคภูมิใจในตนเอง โดยมองว่าความภาคภูมิใจในตนเองเสมือนโครงสร้างหรือคุณลักษณะของแต่ละบุคคลที่เกิดจากการเรียนรู้ในเรื่องของความมีคุณค่าจากครอบครัว และคนอื่น ๆ

แบรนเดน (Branden. 1969) นักมานุษยวิทยามองว่าความภาคภูมิใจในตนเองเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เป็นเรื่องของความสามารถและการมองเห็นคุณค่าหากความมนุษย์เราขาดสองสิ่งนี้ก็นำไปสู่ความรุนแรง การฆ่าตัวตาย ความวิตกกังวล และซึมเศร้า นอกจากนี้ยังมองอีกว่าความภาคภูมิใจในตนเองเป็นเรื่องที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ตามธรรมชาติและได้สร้างทฤษฎีขึ้นมาโดยมีความเชื่อ ความภาคภูมิใจในตนเองเกิดจาก ความสามารถในการมองเห็นคุณค่าของแต่ละบุคคล ความเชื่อมั่นในตนเอง และการเคารพตนเอง เป็นเรื่องสำคัญ

เอปสไตน์ (Epstein. 1985) มองว่าความภาคภูมิใจในตนเองเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เกิดจากความเข้าใจในโลกของตนเอง และโลกของผู้อื่นที่มีสัมพันธภาพกับตนเอง ด้วยและให้ความสนใจในเรื่องของการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง

จะเห็นได้ว่าเรื่องของความภาคภูมิใจในตนเองเป็นเรื่องของความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับมนุษย์เรา เป็นเรื่องที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าเรื่องอื่น นอกจากนี้ทฤษฎีเหล่านี้ยังเห็นพ้องตรงกันว่าความภาคภูมิใจในตนเองเป็นเรื่องที่มนุษย์เราสามารถพัฒนาได้ วัดได้ ดังจะเห็นได้จากนักทฤษฎีหลาย ๆ ท่าน ที่ได้พยายามสร้างเครื่องมือขึ้นมาที่จะวัดความภาคภูมิใจในตนเองและได้พัฒนาเครื่องมือเหล่านั้นเป็นไปตามลำดับ แม้ในปัจจุบันนี้ก็ยังต้องใช้เครื่องมือเหล่านั้นอยู่

มรัค (Mruk. 1995 : Online) ยังได้กล่าวอีกว่าความภาคภูมิใจในตนเองจะปรากฏอย่างแท้จริงเมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่น เพราะเด็กสามารถเริ่มที่จะประเมินตนเองได้ ทั้งความมีคุณค่า ประสบการณ์ ตลอดจนเจตคติ และยังเมื่อเขามีอายุมากขึ้นก็จะยิ่งแยกแยะได้ว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี

นอกจากนี้ในการประเมินความภาคภูมิใจในตนเองนั้น ไม่สามารถประเมินได้ก่อนอายุ 5 – 6 ปี เพราะวามในวัยนี้เด็กยังต้องพึ่งผู้อื่นอยู่โดยเฉพาะในเรื่องของความสามารถและการมองเห็นคุณค่าในตนเอง เราสามารถที่จะเริ่มวัดความภาคภูมิใจในตนเองได้เมื่อเด็กมีอายุตั้งแต่ 8 ปีขึ้นไป และสามารถวัดได้ 5 ด้าน คือ ลักษณะทางด้านร่างกาย การได้รับการยอมรับจากสังคม ความสามารถทางการเรียน ความสามารถทางด้านกีฬา ความสามารถทางศิลปะและพฤติกรรม (Harter. 1983 cited in Joseph :1994)

2.1.3 องค์ประกอบของความภาคภูมิใจในตนเอง

จากการศึกษามีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของความภาคภูมิใจในตนเอง (Self - Esteem) ดังนี้

Tafarodi และ Swan (1995) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาสังคม กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเองประกอบด้วย ความมีประสิทธิภาพในตนเอง (self- competence) การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self- worth) ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self- confidence) และการเคารพตนเอง (Self – respect)

Palladino (1994) ผู้เชี่ยวชาญทางการให้คำปรึกษาอาชีพกล่าวว่าความภาคภูมิใจในตนเองประกอบด้วย การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self – worth) ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self – confidence) และการเคารพตนเอง (Self – respect)

Simon & Schuster (1997) ได้เขียนพจนานุกรมที่สำนักพิมพ์ของตนเองได้พิมพ์ขึ้น โดยได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความภาคภูมิใจว่า ประกอบด้วย การยอมรับตนเอง (Self – acceptance) ความรับผิดชอบต่อตนเอง (Self – responsibility) และความกล้าแสดงออกต่อตนเอง (Self – assertive)

Rosenberg (1965) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัฒนธรรมสังคม กล่าวถึงองค์ประกอบของความภาคภูมิใจในตนเองว่าประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมทางสังคม สิ่งแวดล้อมในครอบครัว และการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น

Coopersmith (1981) นักพฤติกรรมนิยมที่สนใจในเรื่องความภาคภูมิใจในตนเอง กล่าวว่าองค์ประกอบของความภาคภูมิใจในตนเองแบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ องค์ประกอบภายในบุคคล หมายถึงลักษณะเฉพาะของบุคคลแต่ละคนที่มีผลทำให้มีความภาคภูมิใจในตนเองต่างกันออกไป ซึ่งมีองค์ประกอบย่อยได้แก่ ลักษณะทางกายภาพความสามารถในการกระทำ ภาวะทางอารมณ์ และค่านิยมส่วนตัว และองค์ประกอบภายนอกบุคคล หมายถึงลักษณะแวดล้อมภายนอกที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน เพื่อน

อิทธิพลที่จะทำให้ความภาคภูมิใจในตนเองเกิดความเข้มแข็งก็คือความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในแต่ละวัน กับความภาคภูมิใจในตนเอง นอกจากนี้ความภูมิใจในด้านวิชาการก็จะสามารถพยากรณ์ความสำเร็จของเด็กได้ด้วย รวมทั้งเด็กจะประเมินความภาคภูมิใจในตนเองของตนเองเป็นไปอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยวัยรุ่น โดยจะมองตนเองในเรื่องความสามารถ

ทางการเรียน ความมีคุณค่าของตนเอง รวมทั้งความมีคุณค่าในสังคม ความสามารถทางด้านร่างกาย ซึ่งมีผลที่สำคัญในเวลานี้ อันจะนำไปสู่ความเชื่อมั่นในตนเองของวัยรุ่น ซึ่งวัยรุ่นส่วนใหญ่จะมีมุมมองเกี่ยวกับ ความภาคภูมิใจในตนเองในทางที่ดีมีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน มีความเชื่อ ความศรัทธา ในความสามารถของตนเอง และเชื่อว่าสามารถแก้ไขปัญหาในชีวิตได้

ในทางกลับกัน วัยรุ่นที่มีความรู้สึกเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเองในทางที่ไม่ดีก็ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการรวมไปถึงการอยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อการติดยา การถูกออกจากโรงเรียนกลางคัน อย่างไรก็ตามวัยรุ่นควรจะมีความรู้สึกต่อตนเองในเรื่องความภาคภูมิใจในตนเองในทางที่ดีมากกว่าทางลบ ดังนั้นครอบครัว ครู ควรสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับวัยรุ่นเพื่อให้มีความรู้สึก ความภาคภูมิใจต่อตนเองในทางที่ดีต่อไป

กล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่าการเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองนั้น เกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็ก และพัฒนามาเรื่อย ๆ ตามประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมที่ตนเองได้รับ คือทั้งจากครอบครัว ครู เพื่อน โรงเรียน และความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองนี้ก็จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา อาจมีความรู้สึกที่ดี หรือไม่ดีก็ได้ขึ้นอยู่กับช่วงเวลา แต่ที่สำคัญคือในช่วงวัยรุ่นจะเป็นช่วงที่สำคัญเพราะเด็กกำลังหาเอกลักษณ์ของตนเอง ถ้าวัยรุ่นมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองในทางที่ดีก็ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่น การเห็นคุณค่า การมองเห็นความสามารถในตนเอง ก็จะพัฒนาวัยรุ่นให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป

2.1.4 ความสำคัญของความภูมิใจในตนเอง

ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นความจำเป็นพื้นฐานสำหรับมนุษย์ ซึ่งทำให้มนุษย์มีการพัฒนาหรือดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า ในการที่มนุษย์จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งความรู้สึกนึกคิดหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกในชีวิตประจำวันนั้น ล้วนขึ้นอยู่กับความภาคภูมิใจในตนเองทั้งสิ้น บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ จะมีแนวโน้มทำลายตนเองรวมทั้งพฤติกรรมการติดสารเสพติดและก่ออาชญากรรม อีกทั้งความภาคภูมิใจในตนเอง ยังมีความสัมพันธ์กับสื่อสารของบุคคล ผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองและสามารถกำหนดการสื่อสารของตนเองได้ ก่อนพูดด้วยการรับข้อมูลข่าวสารผ่านการได้ยิน การสังเกต การสัมผัส การเคลื่อนไหว และระดับของน้ำเสียง เมื่อเราแปลความหมายและข้อมูลที่ได้รับ เราจะเริ่มใช้วิธีการสื่อสารที่เราคุ้นเคยทั้งภาษาพูดและภาษาท่าทางซึ่งพัฒนามาจากความภาคภูมิใจในตนเอง การสื่อสารเป็นวิถีทางที่บุคคลจะได้เรียนรู้ถึงความภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น โดยทั่ว ๆ ไปแล้วความภาคภูมิใจในตนเองจะเป็นลักษณะเฉพาะบุคคลและเมื่อบุคคลมีความภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้นก็จะเคารพในเอกลักษณ์ของตนเองมากขึ้นความรู้สึกนี้จะแผ่ขยายไปสู่ผู้อื่น จะรักและเห็นคุณค่าของผู้อื่น มีความเคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นมากขึ้นตลอดจนมีความรู้สึกเชื่อมั่น มั่นใจ และมีกำลังใจจะดำเนินชีวิตให้เจริญก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่ท้อถอย มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้แก่ตนเอง ครอบครัวและสังคมได้ตลอดเวลา ความภาคภูมิใจในตนเองมีความสำคัญยิ่งในการที่บุคคลจะดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขแต่หากบุคคลมีความรู้สึกไม่มีความภาคภูมิใจในตนเอง ไม่เห็นคุณค่าในตนเอง ไม่ยอมรับ ไม่เข้าใจในตนเองแล้ว บุคคลนั้นจะไม่มี ความมั่นใจต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของตนและก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตมาได้

บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองจะเป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีความเข้มแข็ง มีความสามารถ มีศักยภาพ มีประโยชน์และมีความสำคัญต่อสังคมในทางตรงกันข้าม หากบุคคลนั้นไม่มีความภูมิใจในตนเอง เขามักจะมีความวิตกกังวล มีปมด้อย อ่อนแอช่วยตนเองไม่ได้ รับรู้ตนเองในทางที่ไม่ดี ท้อแท้ใจ คิดว่าตนเองไม่มีประโยชน์ สิ้นหวัง ประเมินคุณค่าในตนเองต่ำกว่าผู้อื่น ซึ่งจะส่งผลต่อการปรับตัวของบุคคลนั้น ๆ ด้วย นอกจากนี้บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ มีแนวโน้มที่จะโทษผู้อื่น มีสภาพจิตใจไม่เข้มแข็ง ไม่สามารถยอมรับการวิจารณ์จากผู้อื่นและปฏิเสธการวิจารณ์นั้น ทั้งนี้เพราะการวิจารณ์ทำให้เขารู้สึกว่าตนเองด้อยลงและไม่ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น ทำให้เขาขาดความมั่นใจในตนเองและไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต (สุใจ, 2532)

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญหน้ากับสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมั่นใจ อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดลักษณะบุคลิกภาพที่แตกต่างกันออกไป หากบุคคลมีความภาคภูมิใจในตนเองและจะช่วยให้บุคคลนั้นสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขเนื่องจากมีสุขภาพจิตที่ดีด้วย

2.1.5 ความหมายของการเห็นคุณค่าของตนเอง

โดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึง การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) มักสะท้อนถึงการประเมินตนเองของบุคคลในแง่ของคุณค่า (worth) เป็นการที่บุคคลตัดสินตนเองภายใต้เจตคติ (attitude) ที่มีต่อตัวตน (self) การเห็นคุณค่าในตนเอง รวบรวมแนวคิดความเชื่อ (beliefs) เกี่ยวกับตัวตนของบุคคล (oneself) เช่น ฉันเป็นคนมีความสามารถ ฉันมีคุณค่า เป็นต้น และสภาวะทางอารมณ์ (emotional state) เช่น ยินดีในชัยชนะ ความรู้สึกพ่ายแพ้ ความภาคภูมิใจ และความรู้สึกอายใจ เป็นต้น (Hewitt, 2009) สอดคล้องกับ Smith & Mackie (2007) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นอัตมโนทัศน์แห่งตน (the self-concept) คือ การที่มนุษย์คิดเกี่ยวกับตัวตนของตนเอง ในแง่มุมต่าง ๆ การประเมินตนเองในทางบวกและทางลบ รวมทั้งการรับรู้ความรู้สึก (feel) ที่มีต่อตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นส่วนหนึ่งของจิตใจ เป็นความรู้สึกและความคิดที่มีต่อตนเอง เป็นการเชื่อมโยงระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนเองและการแสดงออกของตนเอง เรียโซเนอร์ (สุณี ลิกขไชย, 2555; อ้างอิงจาก Reasoner, 2000) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเองมีผู้ศึกษาไว้ หลายด้าน จึงเป็นการยากที่จะหาคำจำกัดความที่จะครอบคลุมความหมายทั้งหมด มีคำที่ให้ความหมายที่คล้ายคลึงกันกับการเห็นคุณค่าในตนเอง เช่น ความมั่นใจในตนเอง (Self - Confidence) การรับรู้คุณค่าของตนเอง (Self - Worth) การเคารพนับถือตนเอง (Self - Respect) ความภาคภูมิใจในตนเอง การยอมรับตนเอง การหยิ่งในศักดิ์ศรีของตนเอง และการเห็นคุณค่าใน ตนเอง สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้เลือกใช้คำว่า “การเห็นคุณค่าในตนเอง” นิยาม ของการเห็นคุณค่าใน ตนเองมีความหลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและประมวลนิยามของการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดของนักวิชาการและนักจิตวิทยาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

คูเปอร์สมิธ (สุณี ลิกขไชย, 2555; อ้างอิงจาก Coopersmith, 1984, SEI: Self - Esteem Inventories) ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองว่า หมายถึง การที่บุคคลรับรู้และประเมินตนเอง แล้วแสดงออกในแง่ของการยอมรับตนเองหรือไม่ยอมรับตนเอง ซึ่งแสดงให้เห็นถึง

ขอบเขตความเชื่อของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จ และความมีคุณค่าของตนเอง รวมไปถึงการรับรู้จากการประเมินของบุคคลอื่นที่มีต่อตนเอง สามารถรับรู้ได้จาก คำพูดและพฤติกรรมการแสดงออกนั้นของบุคคล

โรเซนเบิร์ก (ปรารณา ซ็อนแก้ว, 2542; อ้างอิงจาก Rosenberg, 1965. Society and the adolescent self – image) ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ว่า หมายถึง การเคารพตนเอง มองเห็นตนเองเป็นคนมีค่า โดยไม่จำเป็นต้องเปรียบเทียบ กับบุคคลอื่นว่าดีกว่าหรือเลวกว่า และไม่คิดว่าตนเองต้องเป็นคนเลวเลิศ แต่ควรตระหนักในข้อจำกัดของตนและสามารถคาดหวังได้ว่าจะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นได้อย่างไร

ประภาส ณ พิกุล (2551) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเองหมายถึง การพิจารณาตัดสินคุณค่าของตนเองตามความรู้สึก และทัศนคติที่มีต่อตนเองทั้งในด้านดีและไม่ดีในเรื่องต่าง ๆ เช่น การประสบความสำเร็จ การประสบความสำเร็จล้มเหลว การปฏิเสธตนเอง การพึ่งตนเอง คิดว่าตนเองมีค่าในสังคม ตลอดจนได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นและสังคม

วิภาวี วงศ์อนันต์ (2552) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การประเมินความรู้สึกที่มีต่อตนเองว่าตนเองมีคุณค่า มีความสำคัญ มีความหมาย ยอมรับตนเอง ภูมิใจในตนเองและมีความสามารถในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตได้

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2553) ให้ความหมายการเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความคิดและความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเองเมื่อบุคคลมองตนเอง ตัดสินว่าตนเองเป็นอย่างไร พอใจตนเองแค่ไหน มีความตระหนักถึงคุณค่าของตน และมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน

สรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การพิจารณาตัดสินค่าของตนเองตามความรู้สึก และทัศนคติที่มีต่อตนเองทั้งในด้านดีและไม่ดีในเรื่องต่าง ๆ เช่น การประสบความสำเร็จ การประสบความสำเร็จล้มเหลว การปฏิเสธตนเอง การพึ่งตนเอง คิดว่าตนเองมีค่าในสังคม ตลอดจนได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นและสังคม ความรู้สึกของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เชื่อว่าตนเองมีคุณค่า มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญในการกระทำภารกิจต่าง ๆ มีความพอใจในตนเอง เกิดจากการยอมรับของบุคคลอื่น โดยดูจากการตอบสนองของครอบครัว หรือจากการประเมินความสามารถและการประสบความสำเร็จในการทำงาน สามารถกระทำสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตได้

2.1.6 ความสำคัญของการเห็นคุณค่าของตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสำคัญต่อทุกช่วงชีวิตของมนุษย์ บุคคลที่เห็นคุณค่าในตัวเองต่ำหรือมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง ก็เปรียบเสมือนเป็นคนพิการทางบุคลิกภาพ เช่นเดียวกับการพิการทางร่างกาย ซึ่งทำให้ประสบความสำเร็จล้มเหลวในชีวิตทุก ๆ ด้าน การเห็นคุณค่าในตนเองจึงมีความสำคัญต่อทุกคนทุกช่วงชีวิต เป็นสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ ทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่าและสามารถบ่งชี้คุณภาพชีวิตของบุคคลได้ว่าเป็นอย่างไรบุคคลจะแสดงระดับของการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกันออกมาโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ด้วยลักษณะท่าทาง น้ำเสียง คำพูด และการกระทำ บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับสูงจะสามารถสร้างสรรค์ความคิดหรือการกระทำที่จะเผชิญความเครียดต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การเห็นคุณค่าในตนเองยังเป็นปัจจัยสำคัญในการปรับตัวทางอารมณ์ทางสังคมและทางการเรียนรู้ เป็นจุดเริ่มต้นของการรับรู้ชีวิตที่มีผลต่อความคิด ความปรารถนา ค่านิยม อารมณ์และการตั้งเป้าหมายใน

ชีวิตของแต่ละบุคคลอันมีผลต่อการแสดงพฤติกรรม จนกระทั่งกลายเป็นลักษณะของบุคลิกภาพและการประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวทั้งในชีวิต ดังนั้นการเห็นคุณค่าในตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาบุคคลไปสู่การเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ได้ในที่สุด (พรณราย ทรัพย์ะประภา, 2548) สอดคล้องกับปรีชา ธรรมา (2547) ได้กล่าวถึงลักษณะต่าง ๆ ของการเห็นคุณค่าในตนเองทั้งระดับสูงและระดับต่ำบ่งบอกให้ทราบถึงบุคลิกภาพที่ต่างกันอย่างชัดเจน อันเป็นผลจากพัฒนาการของแต่ละคน บุคคลใดที่มีลักษณะของการเห็นคุณค่าในตนเองระดับสูงนับว่าเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติพื้นฐานสำหรับการพัฒนาตนให้ก้าวไปสู่ขั้นถัดไป คือการบรรลุถึงศักยภาพสูงสุดแห่งตน (Self-actualization) อันเป็นพัฒนาการที่เกิดจากการตอบสนองความต้องการขั้นสูงสุดตามแนวทศนะของมาสโลว์ ส่วนผู้ที่มีลักษณะของการเห็นคุณค่าในตนเองระดับต่ำแสดงว่าเป็นผู้ที่มีพื้นฐานไม่มั่นคงที่เอื้อต่อการพัฒนาตนแล้วยังเป็นผู้ที่มีอุปสรรคขัดขวางทำให้การพัฒนาตนเป็นไปได้นอกจากนี้ป.มหาพันธ์ (2536) ได้สรุปการ เห็นคุณค่าในตนเองที่มีผลกระทบต่อด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1) การเห็นคุณค่าในตนเองกับการเรียน การเห็นคุณค่าในตนเองจัดว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีต่อความสำเร็จในการเรียนนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง มีความเฉลียวฉลาดแต่ถ้าหากไม่มีการเห็นคุณค่าในตนเองแล้วนักเรียนจะไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนเลย เนื่องจากเมื่อนักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะไม่พึงพอใจในสภาพที่โรงเรียน สภาพการเรียนและผลการเรียนของตน นักเรียนจะไม่มีแรงกระตุ้น ไม่มีความสนใจในการเรียน หากแต่จะให้ความคิดและการกระทำส่วนใหญ่ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับผู้อื่น ความกลัว และความวิตกกังวล ส่วนนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาปานกลางแต่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียน

2) การเห็นคุณค่าในตนเองกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล นักเรียนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี แต่นักเรียนที่ขาดการเห็นคุณค่าในตนเองมักจะแสดงความก้าวร้าว หรือไม่ก็หลบหลีกการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นกล่าวคือ บางครั้งก็ต้องการชมผู้อื่น ทั้งนี้เพื่อทดแทนการขาดความนับถือตนเอง ลักษณะเช่นนี้ทำให้นักเรียนไม่พอใจที่จะสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นโดยเชื่ออย่างฝังใจว่าผู้อื่นจะคิดต่อตนเหมือนกับที่ตนคิดต่อตนเอง เช่น นักเรียนที่คิดว่าตนเองไร้ค่า ไร้ความสามารถก็จะมองว่าผู้อื่นคิดต่อตนเช่นนี้ด้วยความคิดของนักเรียนที่ขาดความเคารพตนเอง จะเป็นเสมือนรั้วที่กั้นไม่ให้คนอื่นเข้าถึงตัวได้ง่าย

3) การเห็นคุณค่าในตนเองกับความคิดสร้างสรรค์ ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้ามีความหวาดกลัว ความวิตกกังวล (เช่น กังวลว่าผู้อื่นจะติว่างานของเราไม่ดี ผู้อื่นไม่ยอมรับผลงานของตน) ดังนั้นถ้านักเรียนยังต้องพึ่งพาผู้อื่น ยังต้องแสวงหาคำยกย่องชมเชย แสวงหาการยอมรับจากผู้อื่น นักเรียนจะต้องทำตามความต้องการของผู้อื่นมากขึ้น การที่นักเรียนยังขึ้นอยู่กับผู้อื่นนี้ทำให้ไม่สามารถกระทำการสิ่งใดอย่างสร้างสรรค์ได้

4) การเห็นคุณค่าในตนเองกับความสำเร็จในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเองมิได้เป็นเพียงความคิดหรือความรู้สึกที่บุคคลเก็บเอาไว้ในใจเท่านั้น แต่มีอิทธิพลต่อวิธีที่บุคคลคิดทำและพูดในทุก ๆ แง่มุมทั้งกิริยาท่าทางที่แสดงออกมาความสัมพันธ์ที่มีต่อผู้อื่นและความสำเร็จในชีวิต เพราะการเห็นคุณค่าในตนเองเกี่ยวข้องกันเป็นวงจร

การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นองค์ประกอบสำคัญของพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ เช่น การกล้าแสดงออก การเป็นคนว่องไว ส่วนบุคคลที่ประสบความสำเร็จทางด้านการศึกษาและด้าน

สังคมมีความผิดปกติทางจิต อันธพาลและอาชญากรมักจะเป็นบุคคลที่ขาดการเห็นคุณค่าในตนเอง(สุใจ ตั้งทรงสวัสดี, 2532) การเห็นคุณค่าในตนเองยังมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของบุคคลมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและเป็นพลังทางด้านจิตใจที่ช่วยให้บุคคลสามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ศศิกันต์ธนะโสธร, 2529) สอดคล้องกับ (สุใจ ตั้งทรงสวัสดี, 2532) บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองจะเป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีความเข้มแข็ง มีความสามารถ มีศักยภาพ มีประโยชน์และมีความสำคัญต่อสังคม ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลนั้นไม่มีการเห็นคุณค่าในตนเอง เขาก็มักจะมีความวิตกกังวล มีปมด้อย อ่อนแอช่วยตนเองไม่ได้ รับรู้ตนเองในทางที่ไม่ดีท้อแท้ใจ คิดว่าตนเองไม่มีประโยชน์สิ้นหวัง ประเมินคุณค่าในตนเองต่ำกว่าผู้อื่นซึ่งจะส่งผลต่อการปรับตัวของบุคคลนั้น ๆ ด้วย นอกจากนี้บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ มีแนวโน้มที่จะโทษผู้อื่น มีสภาพจิตใจไม่เข้มแข็ง ไม่สามารถยอมรับการวิจารณ์จากผู้อื่นและปฏิเสธการวิจารณ์นั้น ทั้งนี้เพราะการวิจารณ์ทำให้เขารู้สึกว่าตนเองด้อยลงและไม่ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น ทำให้เขาขาดความมั่นใจในตนเองและไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต

สรุปได้ ว่าบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองจะมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่า ตนมีคุณค่า มีความเข้มแข็ง มีความสามารถ มีประโยชน์และมีความสำคัญต่อสังคม ในทางตรงข้าม บุคคลที่ไม่มีการเห็นคุณค่าในตนเองจะรู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีปมด้อย ช่วยตนเองไม่ได้รับรู้ตนเองในทางที่ไม่ดีคิดว่าตนไม่มีประโยชน์สิ้นหวังประเมินตนเองต่ำกว่าผู้อื่น ซึ่งจะส่งผลต่อการปรับตัวของบุคคลนั้น ๆ ด้วย

2.1.7 พัฒนาการของการเห็นคุณค่าของตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองในวัยเด็ก เป็นส่วนประกอบสำคัญในวัยเด็ก ซึ่งจะเพิ่มขึ้นจากการได้รับประสบการณ์ทางสังคมในด้านต่าง ๆ โดยจุดเริ่มต้นของการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างเด็กกับผู้อื่นที่เกี่ยวข้องในสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก การมีปฏิกริยาตอบสนอง และการเห็นคุณค่าจากผู้อื่น เป็นการตอบกลับถึงความเป็นตัวตนของเด็ก เด็กจะรู้สึกมั่นคงเมื่อได้รับการโอบกอดสัมผัสจากแม่อย่างสม่ำเสมอ การปฏิบัติของพ่อแม่ที่มีต่อเด็กไม่ว่าจะเป็นทางด้านบวกหรือทางด้านลบ ล้วนมีผลต่อการรับรู้ตนเองของเด็ก โดยเด็กจะเก็บเกี่ยวและตีความจากประสบการณ์ที่ตนได้รับ และเริ่มพัฒนาจากความผูกพันในครอบครัวสังคมและสิ่งแวดล้อมของเด็ก อุมพร ตรังคสมบัติ (2553) ได้แบ่งพัฒนาการการเห็นคุณค่าออกเป็น 4 วัย ดังนี้

1) วัยทารก ในวัยนี้การเห็นคุณค่าในตนเองเกิดจากความความรู้สึกดี ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่าง แม่กับเด็ก เมื่อแม่กอดเด็กอย่างอบอุ่นภาพแห่งตนที่เกิดขึ้นก็จะเชื่อมโยงกับความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย

2) วัยเด็กเล็ก เด็กต้องการให้พ่อแม่ชมและโอบกอด ซึ่งเป็นการกระทำที่แสดงว่าเขามีคุณค่า เมื่อเด็กโตขึ้นและเรียนรู้ได้มากขึ้น เขาก็จะพยายามทำในสิ่งที่พ่อแม่ยอมรับ เด็กจะเรียนรู้จากพ่อแม่ว่าอะไรดี อะไรเลว อะไรถูกและอะไรผิด แล้วนำมาเชื่อมโยงกับภาพที่เขามองตัวเองเมื่อผู้ใหญ่บอกว่าสิ่งที่เขานั้นดี เด็กก็จะรู้สึกว่าคุณค่าตนเป็นคนดี

3) วัยเรียน เมื่อถึงวัยที่เด็กเข้าโรงเรียนภาพแห่งตนมักจะเกิดขึ้นอย่างชัดเจน เด็กจะมีทัศนคติที่ชัดเจนเกี่ยวกับตนเองและสิ่งรอบตัว เด็กส่วนใหญ่เข้าวัยเรียนด้วยความรู้สึกที่ดี แต่เด็กจำนวนมากสูญเสียความรู้สึกดี ๆ ที่เคยมีและใช้ชีวิตในวัยเรียนด้วยความยากลำบาก ทั้งนี้เพราะประสบการณ์จากครูและเพื่อนสำคัญมากในวัยเรียนคือการสร้างภาพแห่งตนให้มั่นคง เด็กที่มีภาพแห่ง

คนดีจะเป็นคนที่มีชีวิตชีวากระฉับกระเฉง กระตือรือร้น ขยันอยากเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ การมีพฤติกรรมดังกล่าวจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับเชิงบวก ซึ่งจะช่วยให้ภาพแห่งตนมั่นคงขึ้นเนื่องจากเด็กใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียน โรงเรียนจึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการสร้างคุณค่าในตนเองในวัยนี้

4) วัยรุ่น เป็นวัยที่กำลังสร้างเอกลักษณ์แห่งตน เด็กกำลังค้นหาว่าตนเองเป็นใคร และกำลังมุ่งไปในทิศทางไหน เด็กจะตั้งคำถามกับตนเองว่า ฉันควรจะเป็นอย่างไร และฉันควรทำอะไร ในเด็กที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะใช้คำตอบเชิงบวกกับตนเอง แต่หากการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ เด็กจะมีคำตอบในเชิงลบกับตนเอง ความคิดดังกล่าวทำให้เด็กเกิดปัญหาได้หลายอย่างเช่น การเรียนตก ถูกไล่ออกจากโรงเรียนมีพฤติกรรมเกราะ ใช้จ่ายเสพติดชอบไปเที่ยวสถานเริงรมย์ หรือมั่วสุม เป็นต้น

วัยรุ่นต้องการการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยจะเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองจากสิ่งที่เพื่อนๆ คิดเกี่ยวกับตัวเขา เด็กจะเริ่มพัฒนาทางสติปัญญา ทักษะทางสังคม และความมั่นใจในตนเองสูงขึ้น ถ้าสิ่งเหล่านี้ได้รับการเสริมแรงจากกลุ่มเพื่อนที่รักและนิยมชมชอบ เด็กก็จะมี การเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้นอย่างไรก็ตามเด็กในกลุ่มอันธพาลอาจพบว่า ยิ่งถ้าเขาแสดงพฤติกรรมแข็งกร้าวเพียงใดกลุ่มก็จะให้ความสำคัญกับเขามากขึ้น ก็แสดงว่าภาพที่เกี่ยวกับตนเองของเด็กได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อนทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ถึงแม้ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมก็ตาม การเห็นคุณค่าในตนเองนั้นพัฒนามาจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ การได้รับความรัก ความไว้วางใจจากบิดามารดา สมาชิกในครอบครัว ต่อมาเป็นกลุ่มเพื่อนทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียน และครูจะช่วยเหลือเสริมความรู้สึกที่มั่นคงต่อการรักตนเอง มีอัตมโนทัศน์ที่ดีเกี่ยวกับตนเอง และมีความคาดหวังให้ผู้อื่นรักตน ต่อมาเด็กก็จะมี การขยายความรักความเอาใจใส่ที่บิดามารดามีต่อตนขยายไปสู่บุคคลในครอบครัวและขยายกว้างออกไปยังกลุ่มเพื่อนและบุคคลต่าง ๆ ในสังคม

สรุปพัฒนาการของการเห็นคุณค่าในตนเองเริ่มตั้งแต่วัยทารกที่ได้รับการเลี้ยงดูเอาใจใส่จากบิดามารดา พัฒนามาสู่วัยเด็กที่มีการเรียนรู้ พัฒนาเข้าสู่วัยเรียน เด็กจะเรียนรู้จากครูและเพื่อน ๆ ในโรงเรียน และพัฒนาตามลำดับขั้น จนถึงวัยรุ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อเป็นวัยที่ได้รับผลกระทบจาก การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัยรุ่นต้องการการเห็นคุณค่าในตนเองมาก ซึ่งส่วนใหญ่ต้องการการยอมรับจากเพื่อนที่ตนเองรักและคนรอบข้างทั้งสมาชิกในครอบครัว และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

2.1.8 ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าของตนเอง

ผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองมีลักษณะ ดังนี้ รู้สึกว่าตนมีความสำคัญ รู้สึกรักและนับถือตนเอง ยอมรับและพอใจตนเอง รู้สึกมั่นใจในตนเอง กล้าคิดกล้าทำกล้าพูด กล้าเผชิญกับปัญหา เป็นตัวของตัวเอง มีแรงจูงใจและกระตือรือร้น มีความคิดเริ่มสร้างสรรค์ สามารถยืดหยุ่นและปรับตัวได้ดี มีความสามารถโน้มน้าวจิตใจผู้อื่นได้อารมณ์สดชื่น มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลดี มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง รักตัวเองและรู้สึกมีคุณค่าเลือกที่จะคิด รู้สึกและปฏิบัติแต่สิ่งที่ดี ๆ รู้จักตนเองและเข้าใจผู้อื่น มีความรับผิดชอบสูง มองโลกในแง่ดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์มั่นคง มีสุขภาพจิตดี ควบคุมอารมณ์ตัวเองได้ดี อดทนเข้มแข็ง เผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้รู้จักวิเคราะห์และมีวิจารณญาณดี สามารถตัดสินใจที่ดี รู้จักชื่นชมและช่วยเหลือผู้อื่นหรือผู้ที่ด้อยกว่าเป็นผู้นำที่ดี วิสัยทัศน์กว้างไกล มีจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิต อยากเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ทำอะไรคิด

อะไรอย่างมีเหตุผล สามารถพึ่งตัวเองได้ เป็นคนมีคุณธรรมที่ดึ้นน่าเชื่อถือและน่าไว้วางใจ จากการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเอง ทำให้ได้คุณลักษณะของผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะของผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง และลักษณะของผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ดังนี้

2.1.8.1 ลักษณะของผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1981) และมาสโลว์ (Maslow, 1970) ได้ศึกษาพบว่าเพศหญิงที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีลักษณะเข้มแข็ง มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก มีความวิตกกังวลต่ำ มีลักษณะเหนือผู้อื่น และยิ่งมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงมากเท่าใด เขาก็จะเป็นบุคคลที่ยิ่งตั้งเป้าหมายชีวิตไว้สูง อีกทั้งยังมีความกระตือรือร้นต่อสิ่งใหม่ๆ และสิ่งที่ท้าทายความสามารถ พอใจกับงานที่ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ อยากรู้ อยากเห็น ใจกว้างและสามารถยอมรับผู้อื่นได้มาก นอกจากนี้ลินเด็นฟิลด์ (ประภากร โกมลมิศร์, 2544; อ้างอิงจาก Lindenfield.1995) ได้กล่าวถึงลักษณะของคนที่มีคุณค่าในตนเองสูง ดังนี้

1) สงบและรู้สึกผ่อนคลาย (Calm and Relaxed) สามารถควบคุมตนเองได้แม้เผชิญอยู่กับความยุ่งยากและความท้าทายที่หวาดกลัวอยู่ก็ตาม มักไม่ค่อยมีความเครียดอยู่บนใบหน้าแม้จะผ่านการได้รับความกดดันสูงก็ตาม จะสามารถคืนสู่ความสงบได้อย่างรวดเร็ว

2) ดูแลตนเองอย่างดี (Well - Nurtured) ความเป็นอยู่ที่ดีในเรื่องการดูแลตนเองและการออกกำลังกาย การไม่ทำลายตัวเองด้วยการละเลยสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร การนอนหลับ การดื่ม รวมทั้งการแต่งกายเป็นพิเศษ

3) มีพลังและจุดหมาย (Energetic and Purposeful) มีชีวิตชีวาทั้งร่างกายและจิตใจ

4) เปิดเผยและแสดงความรู้สึก (Open and Expressive) สามารถสื่อสารกันได้อย่างตรงไปตรงมา ทั้งภาษาพูดและภาษาท่าทาง ซึ่งบ่งชี้ถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นในขณะนั้นได้ทันทีและสามารถควบคุมหรือหยุดความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้เมื่อต้องการ

5) คิดในทางที่ดีและมองโลกในทางที่ดี (Positive and Optimistic) มักไม่ค่อยมีความวิตกกังวลและความหวาดกลัวเมื่อพบความผิดพลาดขณะที่กำลังเรียนรู้ประสบการณ์ที่ไม่ค่อยคุ้นเคย

6) มีความมั่นใจในตนเอง (Self-Reliant) สามารถที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างอิสระและเป็นตัวของตัวเอง พึ่งพาตนเองโดยไม่จำเป็นต้องมีผู้อื่นคอยชี้แนะ

7) มีความสามารถในการเข้าสังคมและร่วมมือกับผู้อื่น ได้ (Sociable and Co-operative) สามารถเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มและสามารถประนีประนอมเพื่อความเข้าใจอันดีและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน บุคคลเหล่านี้สามารถชื่นชมความสำเร็จของผู้อื่นได้อีกทั้งยังสนับสนุนให้กำลังใจในการพัฒนาตนเองของบุคคลอื่นอีกด้วย

8) มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม (Appropriately Assertive) สามารถยืนกรานความต้องการและสิทธิของตนได้

9) มีการพัฒนาตนเอง (Self-Developing) มีการตรวจสอบตนเองอยู่เสมอ มีความสุขกับการได้รับรู้ข้อบกพร่องและความผิดพลาดของตนเองอันจะสามารถพัฒนาพฤติกรรมไปในทางที่ดี

2.1.8.2 ลักษณะของผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จะมีลักษณะที่ต่างออกไป คือ จะไม่ค่อยมีความเชื่อมั่นในตนเอง จะมองตนเองว่าเป็นคนไม่ดี รู้สึกลดค่าตนเองไร้ค่า ไม่มีความสามารถ มีข้อบกพร่อง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากคนอื่น มีความวิตกกังวลสูง รู้สึกไม่เป็นสุข ไม่มีความพยายามในการทำงานที่ยากลำบาก เมื่อพบอุปสรรคก็ละทิ้ง หลีกเลียงการแก้ปัญหา ไม่มีความยืดหยุ่น ยึดติดกับสิ่งที่รู้จักหรือเคยชินเพื่อความรู้สึกที่ปลอดภัย หลีกเลียงการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น มักจะคล้อยตามผู้อื่น มีความอายสูง ไม่กล้าปฏิเสธในสิ่งที่ตนไม่ต้องการ กลัวการตัดสินของผู้อื่นที่มีต่อตนเอง รู้สึกว่าตนเองด้อย กลัวการทำให้ผู้อื่นโกรธหัวนโหดต่ออิทธิพลของสังคม มักจะนำความคิดของบุคคลอื่นมาใส่ใจ มักจะคิดว่ากลุ่มเพื่อนไม่ให้การยอมรับ ไม่ให้ความสนใจและเกิดความรู้สึกเสียใจบ่อย ๆ (Hamacheck, 1978) นอกจากนี้ก็มักจะมีอาการลำบากในด้านการเรียนรู้หรือด้านวิชาการ (Mussen and Other, 1969) และ แอทวอเตอร์ (Atwater, 1979) กล่าวว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมีโอกาสได้รับความทุกข์ทรมานจากอาการจิตแปรปรวนต่าง ๆ เช่น วิตกกังวล อาการประสาทโรคนอนไม่หลับ ปวดหัว กัดเล็บ และหัวใจสั่น อีกทั้ง มะลิอุตมภาพ (2538) สรุปได้ว่าลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จะเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่ดี มีความวิตกกังวลสูง มีความขลาดกลัวและขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความรับผิดชอบ ชอบสร้างปัญหา และไม่เอาทร้อใจกับสิ่งใด ๆ

สรุปได้ว่า บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะเป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองเห็นว่าตนเองมีคุณค่า มีความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ ชอบเป็นผู้นำมากกว่าผู้ตาม กล้าแสดงออก และมีความสามารถในการปรับตัวได้ดีกว่าผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ส่วนบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จะเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่ดี มีความวิตกกังวลสูง มีความขลาดกลัวและขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความรับผิดชอบ ชอบสร้างปัญหา และไม่เอาทร้อใจกับสิ่งใด ๆ

2.1.9 แนวคิดและทฤษฎีของการเห็นคุณค่าของตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นการพิจารณาตัดสินคุณค่าของตนเอง ซึ่งแสดงถึงทัศนคติที่ บุคคลมีต่อตนเอง (Coopersmith, 1984) การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นส่วนหนึ่งของมโนภาพแห่งตน เป็นปริมาณคุณค่าที่เราให้กับตนเอง ซึ่งได้จากการเรียนรู้จากผู้อื่นและกลายเป็นส่วนสะท้อนให้เห็นว่า บุคคลอื่นยอมรับเราอย่างไร หรือความคิดที่เรามองเห็นจากการที่ผู้อื่นเห็นคุณค่าในตัวเรา อีกทั้ง (Lindgren and Harvey, 1981) กล่าวว่า มโนภาพแห่งตน (Self – Concept) มีลักษณะเป็นหน่วย รวมของความคิดที่มีระบบประกอบด้วยการรับรู้คุณลักษณะของสิ่งที่เป็น “ตัวฉัน” และการรับรู้ ความสัมพันธ์ที่ “ตัวฉัน” มีกับผู้อื่นและสิ่งอื่น รวมทั้งค่านิยมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้เหล่านี้เป็น กระบวนการที่เกิดขึ้นได้ทั้งในขณะรู้ตัวและไม่รู้ตัว การรับรู้ตนเองจะเป็นในแง่ของความสามารถ คุณค่า ค่านิยม ข้อจำกัด ฯลฯ จึงเป็นรายละเอียดของเนื้อหาที่บุคคลใช้เพื่อชี้บอกรูปร่างหน้าตาของตนเอง และใช้ในการเปรียบเทียบกับผู้อื่นโดยอาศัยประสบการณ์ของการปะทะสัมพันธ์

ทางสังคมกับบุคคล รอบข้างว่า ตนเองสามารถทำอะไรได้บ้าง มโนภาพแห่งตนจึงเป็นเรื่องของความคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับลักษณะของตนเอง ซึ่งอาจไม่ตรงกับที่เป็นจริง แต่เป็นเสมือนข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับจุดอ่อน-จุดแข็ง มีความเจริญงอกงามที่เป็นไปได้และรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมตามปกติของตน สิ่งเหล่านี้ไม่มีลักษณะคงที่แน่นอน สามารถเปลี่ยนไปได้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ทำให้เป็นเสมือนข้อผูกมัดที่คนให้กับตนเอง และมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมที่แสดงออก (Rogers and Diamond, 1959) ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549; อ้างอิงจาก Maslow, 1987, Motivation and Personality) เป็นผู้ที่ได้ศึกษาค้นคว้าถึงความต้องการของมนุษย์ และพบว่าความต้องการของคนเรานั้นจะสามารถเรียงลำดับขั้นตอนได้ตามความสำคัญ โดยเริ่มต้นจากความต้องการข้อมูลฐานเรื่อยไปจนถึงความต้องการที่จะเกิดความตระหนักแท้ในตนเอง ซึ่งสามารถสรุปได้เป็น 5 ขั้น ดังนี้

1) ความต้องการทางกาย (Physiological Needs) มนุษย์ต้องการได้รับการตอบสนอง ทางสรีรวิทยาเป็นขั้นพื้นฐานก่อน เช่น มีอาหารรับประทานไม่หิวโหย มีที่อยู่อาศัย มียารักษาโรค มีเครื่องนุ่งห่มกันร้อนกันหนาว ฯลฯ จึงพัฒนาความต้องการประเภทอื่น ๆ ตามมาได้ ถ้าความต้องการ อันดับแรกยังไม่ได้รับการตอบสนองเพียงพอแรงจูงใจประเภทอื่น ๆ ก็ยากจะบังเกิดขึ้นได้

2) ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เมื่อความต้องการอันดับแรกได้รับการตอบสนองแล้ว ต่อมาก็จะเกิดความต้องการที่จะรักษาชีวิตทรัพย์สินของตน ฯลฯ ให้มั่นคงปลอดภัย ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองมนุษย์ก็จะเกิดอาการผวา เชื่อว่าความกลัวหลาย ๆ อย่างตั้งแต่ระดับสามัญจนถึงระดับผิดปกติ นั้น เกิดจากการไม่ได้รับการตอบสนองความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยเพียงพอความต้องการทางสังคม หรือแรงจูงใจเพื่อเป็นเจ้าของ (Social Needs) เช่น ความรู้สึกว่าคุณเองมีชาติตระกูล มีครอบครัว มีสถาบัน มีครู มีโรงเรียน มีที่ทำงาน ฯลฯ กับความถูกต้อง การถูกรัก และได้รับการรักผู้อื่น เช่น ต้องการมีผู้อื่นมาอาหารห่วงใยตน และตนก็ต้องการห่วงใยอาหารเกื้อกูลดูแลผู้อื่นเช่นกัน

3) ความต้องการที่จะได้รับเกียรติและการนับถือ (Esteem Needs) คือแรงจูงใจแสวงหาและรักษาศักดิ์ศรีเกียรติยศโดยตนเองสำนึกและผู้อื่นกล่าวขวัญยกย่องเชิดชู เช่น ความต้องการมีเกียรติ มีหน้าตา ความต้องการมีชื่อเสียงเป็นที่ยกย่องนับถือ มาสโลว์ กล่าวว่าศักดิ์ศรีสำคัญต่อสุขภาพจิต คือ ความรู้สึกนับถือและเคารพตนเองกับการได้รับการนับถือจากผู้อื่นที่มีใช้ลักษณะฉาบฉวยจอมปลอม

4) ความต้องการความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ความต้องการสัจการแห่งตน (Self Actualized Needs) คือแรงจูงใจเพื่อตระหนักรู้ความสามารถของตนกับประพฤติปฏิบัติตน ตามความสามารถ และสุดความสามารถ โดยเพ่งเล็งประโยชน์ของบุคคลอื่นและสังคมส่วนรวมเป็นสำคัญ มาสโลว์เชื่อว่าทุกคนมีความมุ่งหมายในชีวิต เพื่อบรรลุถึงความปรารถนาในระดับนี้ทั้งนั้น เพื่อจะ เป็นคนเต็มโดยสมบูรณ์

นอกจากนั้น มาสโลว์ แบ่งความรู้สึกการเห็นคุณค่าในตนเองเป็น 2 ประเภท คือ

1) ประเภทที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเอง การยอมรับนับถือ และการ ประเมินค่า ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ คือ ความต้องการมีความเข้มแข็ง ผลสัมฤทธิ์

ความสามารถ เพียงพอสำหรับการทำสาเหตุต่าง ๆ ความเชี่ยวชาญ ความสามารถ ความเชื่อมั่น ความมีอิสระ

2) ประเภทที่เกี่ยวข้องกับการได้รับความเห็นคุณค่าจากผู้อื่น เป็นความต้องการมีชื่อเสียง หรือเกียรติยศ ตำแหน่งความรุ่งเรือง มีอำนาจเหนือผู้อื่น ได้รับการยอมรับ และสนใจมีความสำคัญ มีศักดิ์ศรี หรือเป็นที่น่าชมเชยของผู้อื่น

คูเปอร์สมิธ (วรรณเพ็ญ ประสิทธิ์, 2550; อ้างอิงจาก Coopersmith. 1981) กล่าวถึง สาเหตุของการเห็นคุณค่าในตนเองมาจากแหล่งสำคัญที่บุคคลใช้เป็นสาเหตุตัดสินความสำเร็จของ ตนเอง 4 แหล่ง คือ

1) การมีอำนาจ (Power) หมายถึง การที่บุคคลสามารถมีอิทธิพลและควบคุมผู้อื่นได้

2) การมีความสำคัญ (Significance) หมายถึง การได้รับการยอมรับ ได้รับการเอาใจใส่ รวมทั้งได้รับความรักใคร่จากบุคคลอื่น

3) การมีคุณความดี (Virtue) หมายถึง การยึดมั่นตามจริยธรรม ศีลธรรมของสังคม

4) การมีความสามารถ (Competence) หมายถึง การประสบความสำเร็จในการทำสาเหตุต่าง ๆ

แฟรงค์ และเมอโรลลา (วิภาวี วงศ์อนันต์นนท์, 2552; อ้างอิงจาก Taft. Citing Frank; & Merolla: n.d. 1985, Self-Esteem เท Late Life: A Nursing Perspective) ได้แบ่งการเห็นคุณค่าในตนเองออกเป็น 2 ประเภท ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมาสโลว์ ดังนี้

1) การเห็นคุณค่าในตนเองจากภายใน หรือการเห็นคุณค่าในตนเองขั้นพื้นฐาน (Inner Selfesteem or Basic Self-esteem) คือ การที่บุคคลมีความสามารถ มีสมรรถนะ และกระทำในสิ่งที่ตนเองต้องการแล้วได้ผลตามที่ตนเองปรารถนา กระบวนการประเภทนี้ได้มาจากการรับรู้ของตนเอง จากสาเหตุแวดล้อมโดยเกี่ยวข้องกับการกระทำ การควบคุมและกำลังความสามารถ เพราะถ้าบุคคลรู้จักตนเองและประเมินตนเองจากการกระทำ ได้รับผลสำเร็จจากความพากเพียรพยายามสาเหตุนี้จะเป็นพื้นฐานของคุณสมบัติแห่งตน (Self-efficacy) จะถูกสร้างขึ้นอย่างถาวรจากประสบการณ์ตั้งแต่ช่วงแรกของชีวิต

2) การเห็นคุณค่าในตนเองภายนอก หรือการเห็นคุณค่าในตนเองขั้นปฏิบัติการ (Outer Selfesteem or Functional Self-esteem) การเห็นคุณค่าในตนเองชนิดนี้สร้างขึ้นโดยผ่านการประเมินปฏิสัมพันธ์ของสาเหตุต่าง ๆ ในชีวิต และเกี่ยวข้องกับการที่บุคคลเปลี่ยนแปลงบทบาทอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน และการได้รับการยอมรับจากบุคคลที่มีความสำคัญในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเองชนิดนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นกับความคาดหวังต่อบทบาททางสังคมและความสามารถในการเผชิญปัญหา และเป็นส่วนที่มีความสำคัญมากกว่าส่วนที่เป็นการเห็นคุณค่าในตนเองขั้นพื้นฐาน เพราะการเห็นคุณค่าในตนเองในส่วนนี้เป็นสาเหตุแรกที่จะสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ในสังคม และความก้าวหน้า ถ้าความต้องการเห็นคุณค่าในตนเองประเภทนี้ลดลง

โรเซนเบิร์ก (วิภาวี วงศ์อนันต์นนท์, 2552; อ้างอิงจาก Rosenberg, 1979, Conceiving the self) การเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดของโรเซนเบิร์กแบ่ง ออกเป็น 2 มิติ คือ

1) การตระหนักรู้ด้วยตนเอง (Cognitive self) เป็นเรื่องราวของความรู้ความเข้าใจที่บุคคลมีต่อตนเองจากการที่บุคคลเป็นเจ้าของตำแหน่ง สถานภาพภายในโครงสร้างสังคมที่บุคคลอาศัยอยู่หรือเป็นสมาชิกอยู่ ทำให้บุคคลแต่ละคนมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง เช่น เป็น พ่อแม่ เพื่อน ครู เอกลักษณ์ที่บุคคลได้รับจากสังคมทำให้บุคคลรู้ว่าเขาเป็นใคร คนอื่นเป็นใคร ซึ่งไม่เกี่ยวกับการประเมินของบุคคล

2) การประเมินตนเอง (Evaluative self) เป็นการอธิบายตนเองซึ่งเกิดจากการที่บุคคล นำตนเองไปประเมินกับสาเหตุอื่นหรือคนอื่น เพื่อที่จะให้บุคคลรู้ว่ามีคุณค่าหรือมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงต่ำเพียงใด การประเมินตนเองของบุคคลในแนวสังคมวิทยาส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยพบว่าการที่บุคคลรู้สึกต่อตนเองในเรื่องการเห็นคุณค่าในตนเองอย่างไร ก็จะไปสู่พฤติกรรมเช่นนั้น

โรเซนเบิร์กอธิบายกระบวนการรับรู้ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้แต่ละบุคคลเกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน 3 ประการ

1) หลักการประเมินแบบสะท้อนกลับ (The principle of reflected appraisal) การที่บุคคลจะประเมินตนเองว่ามีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงหรือต่ำมาจากการรับรู้ การตอบสนองของผู้อื่นที่มีต่อตนเอง แล้วก่อให้เกิดอัตมโนภาพต่อตน โดยทั่วไปจะเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อตนเอง ได้แก่ บิดา มารดา หรือเพื่อน เช่น ถ้าบุคคลอื่นแสดงกิริยาว่าเคารพนับถือเรา เราก็จะมีความเคารพนับถือตนเอง แต่หากผู้อื่นแสดงกิริยาถูกเหยียดหยามเราจะเกิดการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำไปด้วย

2) หลักการเปรียบเทียบกับสังคม (The principle of social comparison) การที่บุคคลจะประเมินตนเองตามแนวคิดการประเมินทางสังคม ต้องมีพื้นฐานของการเปรียบเทียบกับผู้อื่น การประเมินตนเองทางสังคมทั้งด้านบวก กลาง และด้านลบเป็นผลมาจากการเปรียบเทียบกับผู้อื่น การประเมินตนเองทางสังคมทั้งด้านบวก กลาง และด้านลบเป็นผลมาจากการเปรียบเทียบกับผู้อื่น และอาจตัดสินตนเองกับมาตรฐาน ค่านิยม หรือความเชื่อโดยรวมที่บุคคลในสังคมนั้น ๆ ยึดถือ หรืออาจตัดสินใจตนเอง โดยเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น เช่น กลุ่มเพื่อน กลุ่มคนในอาชีพเดียวกัน หรือกลุ่มคนที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป การที่บุคคลนำตนเองไปเปรียบเทียบกับคนอื่น ผลการเปรียบเทียบจะนำไปสู่การมองตนเองในแง่บวกหรือแง่ลบ ซึ่งจะมีผลต่อระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลนั้น ๆ

3) หลักคุณสมบัติของบุคคล (The principle of self-attribution) เป็นกระบวนการวิเคราะห์ภายในจากผลของการกระทำในอดีต เช่น หากบุคคลประเมินว่าในอดีตที่ผ่านมา ตนเองเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการทำงานได้รับความไว้วางใจหรือเชื่อถือจากผู้ร่วมงานมาโดยตลอด ก็จะส่งผลให้บุคคลเหล่านั้นเห็นคุณค่าในตนเองสูง ในทางตรงกันข้ามหากตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาบุคคลมีความผิดพลาดหรือบกพร่องในการทำงานบ่อยครั้ง ไม่ได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน จะสรุปว่าตนเป็นบุคคลที่ล้มเหลวในการทำงาน และส่งผลให้การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำลงด้วย

กล่าวโดยสรุปว่า แนวคิดและทฤษฎีการเห็นคุณค่าในตนเองเกี่ยวข้องกับความรูสึก การยอมรับการเห็นคุณค่าและความใส่ใจจากผู้อื่น ซึ่งสาเหตุของการเห็นคุณค่าในตนเองมาจากแหล่งที่สำคัญได้แก่ การมีอำนาจ การมีความสำคัญการยอมรับจากสังคม และมีความสามารถการเห็น

คุณค่าในตนเองแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การเห็นคุณค่าในตนเองจากภายใน เป็นการเห็นคุณค่าในตนเองขึ้นพื้นฐานถูกสร้างขึ้นอย่างถาวรจากประสบการณ์ช่วงแรกของชีวิต และการเห็นคุณค่าในตนเองภายนอกถูกสร้างขึ้นโดยผ่านการประเมินปฏิสัมพันธ์ของสาเหตุต่าง ๆ ในชีวิต การได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น

2.1.10 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าของตนเอง

เบิร์ก (Berk, 1998) และ วอยท์ (Voigt, 2007) ได้อธิบายว่าการเห็นคุณค่าในตนเองของคนเรานั้นเกิดจากการที่ได้รับอิทธิพลจากหลาย ๆ ด้าน เช่น ครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูจากการที่เด็กมีเจตคติต่อตนเองในเรื่องการช่วยเหลือตนเองได้หรือไม่ได้รวมไปถึงการที่ตนเองรู้สึกว่ามีความสามารถหรือมีปมด้อย นอกจากนี้การที่ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นก็จะทำให้เด็กขาดความสามารถไปด้วย หรือขาดความน่าเชื่อถือของพ่อแม่ไปด้วย ในส่วนของสังคมก็มีส่วนที่จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองได้เช่นกัน โดยมาจากเพื่อน โรงเรียน ถ้าหากว่าเด็กรู้สึกไม่เห็นคุณค่าในตนเองแล้ว ครอบครัว เพื่อน หรือสังคมที่เขาอยู่จะต้องช่วยกันปรับเปลี่ยนและพัฒนาตามแนวทางที่ควรจะเป็น สอดคล้องกับ อารอนสัน (Aronson, 2007) ได้อธิบายว่าการเห็นคุณค่าในตนเองนั้น เกิดและพัฒนาขึ้นมาจากทุกช่วงวัยของชีวิต เกิดจากการที่เราสร้างหรือจินตนาการเกี่ยวกับตัวเราเองรวมทั้งจากประสบการณ์การมีกิจกรรมของแต่ละคนที่แตกต่างกันออกไป ประสบการณ์ในวัยเด็กในการเล่นหรือการมีสัมพันธ์ภาพกับคนอื่น จะเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการเกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง เมื่อเด็กโตขึ้นพบกับความสำเร็จหรือความล้มเหลว ได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเป็นสมาชิกในครอบครัว จากครูศาสนา และเพื่อนๆ สิ่งเหล่านี้จะช่วยก่อรูปให้เกิดการเห็นคุณค่าในตัวตนของเรา นอกจากนี้อารอนสัน ยังกล่าวอีกว่า เด็กที่อยู่ในวัยเรียนเกรด 1 – 8 ควรได้รับความเข้าใจในเรื่องการเห็นคุณค่าในตนเอง หลายต่อหลายครั้งที่เมื่อพูดถึงเรื่องการเห็นคุณค่าในตนเองเด็กจะมีความรู้สึกในทางลบ ดังนั้นจึงควรใช้กิจกรรม เพื่อให้เกิดความสามารถและเปลี่ยนความรู้สึกเป็นไปในทางที่ดี

คูเปอร์สมิธ (วิภาวี วงศ์อนันต์นนท์, 2552; อ้างอิงจาก Coopersmith, 1984, Self-Esteem Inventories) ได้แบ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ 2 ประเภท คือปัจจัยภายในของบุคคลและปัจจัยภายนอกของบุคคล ดังนี้

1) ปัจจัยภายในของบุคคล คือ ลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่มีผลทำให้บุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน ประกอบด้วย

1.1 ลักษณะทางกายภาพ (Physical attributes) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเอง ลักษณะทางกายภาพบางอย่างมีส่วนช่วยให้บุคคลเกิดการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น เช่น ความสวยงามของร่างกาย ส่วนสูง น้ำหนัก และลักษณะทางกายภาพที่เอื้อต่อความสำเร็จในการทำกิจกรรมที่บุคคลให้คุณค่า เช่น ความแข็งแรง และความรวดเร็ว ซึ่งคุณลักษณะทางกายเหล่านี้มีผล ต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง อย่างไรก็ตามลักษณะทางกายภาพใด ๆ ก็ตามที่มีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเองก็ขึ้นอยู่กับค่านิยมของสังคมนั้น กล่าวโดยสรุป บุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่น่าพึงพอใจจะมีความพึงพอใจในตนเอง มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองมากกว่าบุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่ไม่น่าพึงพอใจ

1.2 ความสามารถทั่วไป สมรรถภาพ และการปฏิบัติ (General Capacity, Ability and Performance) ปัจจัยทั้ง 3 ด้านนี้มีความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน และมีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคล โดยแต่ละด้านจะบ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการประสบความสำเร็จของบุคคลทั้งใน ขณะที่อยู่ในระบบโรงเรียนและเมื่ออยู่ในสังคม ขณะเดียวกันมีสติปัญญาเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในวัยเรียน โดยสรุปสติปัญญา มีผลต่อสมรรถภาพและผลการเรียน ซึ่งส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองความสามารถและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคคลจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จทั้งในครอบครัว โรงเรียน และสังคมทั่วไป การประสบความสำเร็จจะเป็นแรงเสริมแก่ตนเอง และทำให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง ดังนั้น ความสำเร็จหรือความล้มเหลวเรื่องการเรียนของผู้ที่อยู่ในวัยเรียนจึงส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ได้ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับสติปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย และบุคคลที่มีประสบการณ์เรื่อง ความสำเร็จมากจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองมากกว่าบุคคลที่มีประสบการณ์เรื่อง ความสำเร็จน้อย

1.3 ภาวะทางอารมณ์ (Affective stage) เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึก ความรู้สึกเป็นสุข ความวิตกกังวล ฯลฯ ของบุคคล ซึ่งเกิดจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นแล้วส่งผลต่อการเปรียบเทียบและประเมินตนเอง โดยบุคคลที่ประเมินตนเองไปในทางบวกจะส่งผลให้ บุคคลมองตนเองว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถ ประสบความสำเร็จแล้วเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองชื่นชมตนเอง พึงพอใจและมีความสุขก็จะมีผลให้บุคคลเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง ส่วนบุคคลที่ประเมินตนเองไปในทางลบจะมองตนเองว่าไร้ความสามารถ ไร้สมรรถภาพจึงรู้สึกด้อย วิตกกังวลและไม่มีความพึงพอใจในตนเอง ทำให้ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำจะมีอารมณ์ที่ไม่เป็นสุขมากกว่าบุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองปานกลางหรือสูง และพบว่าบุคคลที่มีทัศนคติต่อตนเองในทางบวกจะมีความเบิกบานมีการแสดงอารมณ์ที่เป็นสุขและปราศจากความวิตกกังวล

1.4 ปัญหาต่าง ๆ และโรคภัยไข้เจ็บ (Problems and Pathology) ได้แก่ ปัญหาสุขภาพจิตทั่ว ๆ ไป อาการทางกายมีสาเหตุมาจากจิตใจ กล่าวคือ ถ้าบุคคลใดมีปัญหาดังกล่าวย่อมจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำและแสดงออกในรูปของความวิตกกังวลมีความทุกข์มีความยุ่งยากส่วนตัว ส่วนผู้ที่มีปัญหาดังกล่าวน้อยจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง

1.5 ค่านิยมส่วนบุคคล (Self-Values) โดยทั่วไปแล้วบุคคลจะให้คุณค่าต่อสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันไป และเมื่อให้คุณค่าต่อสิ่งใดแล้วก็มักจะมีความเชื่อว่าสิ่งนั้นเป็นมาตรฐานที่สำคัญใน การตัดสินคุณค่าของตน เช่น บุคคลให้ความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่กลับพบว่าตนเองไม่ ประสบความสำเร็จในด้านนี้ จะมีผลให้บุคคลประเมินคุณค่าของตนเองต่ำลง และยังพบว่าบุคคลมี แนวโน้มที่จะใช้มาตรฐานทางสังคมเป็นตัวตัดสินคุณค่าของตนเองอีกด้วย

1.6 ความปรารถนาของบุคคล (Aspiration) การตัดสินคุณค่าของตนเกิดจากการที่บุคคลเปรียบเทียบผลงานและความสามารถของตนกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ถ้าผลงานและความสามารถ เป็นไปตามเกณฑ์หรือดีกว่าที่ตั้งไว้ จะทำให้บุคคลมีความรู้สึกดีกว่าตนเองมีคุณค่า ในทางตรงข้ามถ้า ผลงานและความสามารถไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่บุคคลตั้งไว้บุคคลก็จะมองตนเองล้มเหลวและตัดสิน ว่าตนเองไร้ค่า

2) ปัจจัยภายนอกของบุคคล คือ สภาพแวดล้อมภายนอกที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ ลักษณะที่เป็นส่วนประกอบภายนอกของบุคคลที่มีผลให้บุคคลรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ประกอบด้วย

2.1 สัมพันธภาพกับพ่อแม่ในวัยเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูก เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลมาก ดังนั้นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับจากความสัมพันธ์ภายในครอบครัวจึงเป็นรากฐานสำคัญในชีวิต เด็กที่ได้รับความรัก ความอบอุ่น การสนับสนุนให้กำลังใจ ให้เสรีภาพในการกระทำตามความคาดหวังต่าง ๆ และรวมไปถึงการดูแลและเบี่ยงเบนพฤติกรรมที่พ่อแม่ใช้ปกครองลูก และการจัดการดูแลให้เด็กได้มีอิสระในการปฏิบัติตามที่พ่อแม่กำหนดไว้ โดยมีการกำหนดและจำกัดขอบเขตการกระทำไว้อย่างชัดเจน การที่พ่อแม่ยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข สิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กสามารถพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง

2.2 โรงเรียนและการศึกษา โรงเรียนสามารถจัดสภาพแวดล้อมในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนได้ต่อจากที่บ้าน การที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างอิสระโดยไม่ขัดต่อกฎระเบียบที่วางไว้ การให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความมั่นใจในตนเอง สามารถพึ่งตนเองได้ รวมทั้งความใส่ใจที่ครูมีต่อนักเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดของนักเรียนที่มีต่อตนเองไปในทางที่ดี ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง

2.3 สถานภาพทางสังคม เป็นสิ่งที่แสดงถึงตำแหน่งหรือระดับทางสังคมของบุคคลโดยพิจารณาจากลักษณะอาชีพ รายได้ ตำแหน่งหน้าที่การงาน บทบาททางสังคม และถิ่นที่อยู่อาศัยบุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมในระดับสูง จะได้รับการปฏิบัติที่ทำให้เขาเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่ามากกว่าบุคคลอื่น ๆ ฉะนั้นบุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมในระดับสูงจึงมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าบุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมในระดับปานกลางและระดับต่ำ

2.4 กลุ่มเพื่อน การที่บุคคลมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นในสังคมจะช่วยให้บุคคลมีการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยพบว่าสัมพันธภาพของนักเรียนท่ามกลางเพื่อนในวัยเดียวกันมีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง หากบุคคลอยู่ในสังคมหรือกลุ่มเพื่อนที่ชอบตำหนิหรือเยาะเย้ยอยู่เสมอโดยไม่เปิดโอกาสได้เกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ก็ยากที่เด็กจะมองตนเองในทางบวก ดังนั้น การเป็นสมาชิกในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนในวัยเดียวกันจึงมีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียน บุคคลที่ไม่ได้รับการยอมรับในกลุ่มเพื่อนไม่เป็นที่ประทับใจหรือไม่อยู่ในความสนใจของ เพื่อนจะไม่ชอบใกล้ชิดกับใคร ไม่แบ่งปันความคิดเห็นความรู้สึกส่วนตัวกับเพื่อน และจะรู้สึกว่าไม่มี ใครชอบและไม่นับถือตนเอง

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2553) และ อรุมา สงวนญาติ (2544) แบ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยสรุปได้ดังนี้

1) การเห็นคุณค่าในตนเองภายใน (Inner Self-Esteem) คือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวบุคคล เช่น รูปร่างหน้าตา ความเจ็บป่วย ความพิการ การที่บุคคลมีความสามารถ มีสมรรถนะ และการกระทำในสิ่งที่ตนต้องการแล้วได้ผลตามที่ตนปรารถนา กระบวนการประเพณีได้มาจากการรับรู้ของตนเองจากสิ่งแวดล้อม โดยเกี่ยวข้องกับการกระทำควบคุมและกำลังความสามารถ เพราะถ้าบุคคลรู้จักตนเอง และประเมินตนเองจากการกระทำได้รับผลสำเร็จจากความพากเพียรพยายาม สิ่งนี้

จะเป็นพื้นฐานของคุณสมบัติแห่งตน (Self-Efficacy) การเห็นคุณค่าในตนเองขั้นพื้นฐานถูกสร้างขึ้นอย่างถาวรจากประสบการณ์ตั้งแต่ช่วงแรกของชีวิต

2) การเห็นคุณค่าในตนเองภายนอก (Functional Self-Esteem) หมายถึง สิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว เช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อน ครู ผู้ร่วมงาน การเห็นคุณค่าในตนเองชนิดนี้สร้างขึ้นผ่านการประเมิน ปฏิสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตและเกี่ยวข้องกับการที่บุคคลเปลี่ยนแปลงบทบาทอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน และการได้รับการยอมรับจากบุคคลที่มีความสำคัญในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเองชนิดนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับความคาดหวังต่อบทบาททางสังคมและความสามารถในการเผชิญปัญหา และเป็นส่วนที่มีความสำคัญมากกว่าที่เป็นการเห็นคุณค่าในตนเองขั้นพื้นฐาน เพราะถ้าการเห็นคุณค่าในตนเองประเภทนี้ลดลง บุคคลจะแสดงออกถึงความหมดหวัง อ่อนล้า มีพฤติกรรมที่ผิดแปลกไปจากเดิม

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองประกอบด้วย องค์ประกอบ 2 ด้าน คือ ปัจจัยภายใน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลแต่ละคนที่แตกต่างกันไปส่งผลให้เห็นคุณค่าในตัวเองที่แตกต่างกัน เช่น รูปร่าง หน้าตา ผิวพรรณ ภาวะทางอารมณ์ และปัจจัยภายนอก คือ สภาพแวดล้อมภายนอก ครอบครัว สังคม ที่ส่งผลให้การเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน เช่น ความสัมพันธ์ของครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากเพื่อน เป็นต้น

2.1.11 องค์ประกอบของการเห็นคุณค่าของตนเอง

นักจิตวิทยาโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักจิตวิทยาในกลุ่มมนุษยนิยม เช่น Rogers ให้ความสำคัญกับ “ตน” (Self) ของบุคคลเป็นอย่างมาก เพราะเราเชื่อว่าตนเป็นศูนย์กลางของบุคลิกภาพซึ่งพัฒนามาจากสังคม ซึ่งบุคคลต้องสร้างความสัมพันธ์ต่อบุคคลรอบข้าง ส่วน Comb และ Snygg (แสงเดือน ทวีสิน, 2545; อ้างอิงจาก Comb, Snygg, 1968) มีความเห็นว่าพื้นฐานที่สำคัญของบุคคล คือ ความพยายามในการรักษาและส่งเสริม “ตน” ของแต่ละบุคคลและได้อธิบาย ลักษณะที่สำคัญของ “ตน” ไว้ 2 ประการ คือ

1) ต้องมีการจัดระเบียบ (Organized)

1.1 การจัดระเบียบจะมีลักษณะของความต่อเนื่อง เกี่ยวกับความเชื่อด้านต่าง ๆ ของตน ขึ้นอยู่กับว่าความเชื่อนั้นใกล้เคียงกับลักษณะของตน

1.2 การจัดระเบียบลักษณะของตนซึ่งอาจจะเป็นด้านบวกหรือลบ

1.3 การจัดระเบียบขึ้นอยู่กับความสำเร็จและล้มเหลวที่บุคคลเคยได้รับประสบการณ์

1.4 การจัดระเบียบจะมีลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล

2) มีลักษณะเป็นพลวัต (Dynamic) “ตน” เป็นแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังของการแสดงออกทางพฤติกรรมแต่ละบุคคลมีหน้าที่ ปกป้อง บำรุงรักษา ส่งเสริม “ตน” ของแต่ละคน ประสบการณ์และการรับรู้ ทำให้บุคคลมีการรับรู้ “ตน” ที่ต่างกันความเข้าใจในสิ่งทั้งหลายทั้งปวงนั้นเป็นผลมาจาก “ตน” ของแต่ละคน ทั้งสิ้น สิ่งใดจะมีค่าหรือไม่ค่า มีความสำคัญหรือไม่มีความสำคัญ มีเหตุผลหรือไม่มีเหตุผลน่าสนใจหรือไม่น่าสนใจ ล้วนขึ้นอยู่กับ “ตน” ทั้งสิ้น เมื่อเงื่อนไขต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างเหมาะสม “ตน” จะมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกันอย่างไรก็ตามพฤติกรรมทุก

อย่างที่เรปฏิบัติสะท้อนให้เห็นถึง การรับรู้เกี่ยวกับตนเองทั้งสิ้น ซึ่งการปกป้องรักษา และส่งเสริมตนเป็นแรงจูงใจสำคัญในการแสดง พฤติกรรมของมนุษย์

การรับรู้หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตน ประกอบด้วยทุกอย่างที่บุคคลรู้ (Know) เชื่อ (Believe) และรู้สึก (Feel) เกี่ยวกับตน รวมทั้งการรู้จุดเด่นจุดด้อย สิ่งที่ชอบและไม่ชอบเกี่ยวข้องกับตัวเองด้วย หรืออธิบายโดยรวมว่าพยายามอธิบายตัวเราเองให้ตัวเราเองเข้าใจ พัฒนาการของการรับรู้เกี่ยวกับตน จะมีลักษณะเป็นการรับรู้ทางด้านกายภาพก่อนที่จะพัฒนามาเป็นการรับรู้ทางด้านนามธรรมในวัยเด็ก การรับรู้จะเป็นในลักษณะการรับรู้ทางด้านกายภาพหรือมีลักษณะเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำหรือเรื่องที่อยู่ในความสนใจ เช่น “ฉันเป็นเด็กผู้ชาย” “ฉันสามารถกระโดดได้สูง” “ฉันชอบร้องเพลง” เป็นต้น เมื่อโตขึ้นความคิดเห็นเกี่ยวกับตนจะมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีลักษณะเป็นนามธรรมและแสดงถึงลักษณะสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ ในสังคมเพิ่มขึ้น เช่น “ฉันมีลักษณะเป็นมิตร” “ฉันเป็นคนดี” ในช่วงวัยรุ่น จะมีองค์ประกอบทางด้านศาสนา ปรัชญา ความเชื่อ การเลือกอาชีพ เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการรับรู้เกี่ยวกับตน พัฒนาการของการรับรู้เกี่ยวกับตนนั้น จะเริ่มขึ้นตั้งแต่ในวัยเด็กตอนกลาง ซึ่งการรับรู้ดังกล่าว จะได้รับอิทธิพลมาจากบิดามารดา ผู้ปกครองเป็นลำดับแรก เพราะวัยนี้เด็กยังไม่สามารถวิเคราะห์ตนเอง (Self Reflective) ได้ เขาจึงรับรู้สิ่งต่าง ๆ จากบุคคลรอบข้างที่ประเมินตัวเขาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการรับรู้เกี่ยวกับตนเมื่อเริ่มเข้าโรงเรียนครูจะมีอิทธิพลต่อการรับรู้ตนของเด็กมาก จนกระทั่งย่างเข้าสู่วัยรุ่นกลุ่มเพื่อน และบุคคลที่เขานิยมชมชอบจะมีอิทธิพลต่อการรับรู้ตนของบุคคลในวัยนี้

แสงเดือน ทวีสิน (2545) ได้อธิบายถึงอิทธิพลที่ส่งผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับตนทางบวก และ ทางลบว่ามี 3 ประการ คือ

1) พฤติกรรมหรือการกระทำในอดีต ซึ่งความสำเร็จหรือความล้มเหลวในอดีตมีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับตนมาก เช่น ผู้เรียนที่เชื่อว่าตนมีความถนัดทางคณิตศาสตร์ ก็เพราะเขาเคยสอบได้คะแนนดีในวิชานี้มาก่อน ดังนั้น หากต้องการพัฒนาการรับรู้เกี่ยวกับตนทางบวก ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จมีหลายวิธีที่สามารถใช้เพื่อสร้างความสำเร็จต่อผู้เรียนได้ เช่น การมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถและระดับสติปัญญาของผู้เรียน หรือเมื่อจะมอบหมายงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ ต้องแน่ใจว่าเขามีพื้นฐานความรู้เดิมที่จำเป็นในการปฏิบัติงานนั้น และถ้าเป็นงานที่ยากก็ควรให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด เป็นต้น

2) พฤติกรรมของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้เกี่ยวข้องที่สำคัญ คือ บิดามารดา ผู้ปกครอง ครู เพื่อน เป็นต้น ในกรณีของบิดามารดาที่ยอมรับและสนใจปัญหาของลูกว่าเป็นสิ่งสำคัญ จะช่วยส่งเสริมให้ลูกเกิดการรับรู้ตนทางบวกและมีความภาคภูมิใจในตน ส่วนบิดามารดาที่ลงโทษเมื่อลูกทำไม่ได้ รวมทั้ง ไม่มีคำชมเชยเมื่อลูกทำได้ดีจะทำให้เด็กซึมซับการรับรู้เกี่ยวกับตนในทางลบ ครูก็เช่นเดียวกัน ผู้เรียนที่ได้รับการตอบสนองในการกระทำทางบวกจากครู จะส่งผลให้เขามีการรับรู้ตนในทางที่ดีจากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนในการพัฒนาการรับรู้เกี่ยวกับตนได้ทั้งทางบวก และทางลบต่อเด็กเป็นอย่างมาก

3) การคาดหวังจากผู้อื่น นอกจากพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เกี่ยวข้องแล้ว ความคาดหวังก็เป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ตนของบุคคล ดังเช่น จากการศึกษาของ Griffore (Griffore, 1981) และ Harris & Rosenthal (Harris, Rosenthal, 1985) พบว่า บิดามารดาและครู

ผู้ตั้งความคาดหวังกับตั้งไว้สูงและคอยช่วยเหลือและส่งเสริมให้เด็กไปสู่เป้าหมายที่เขาสามารถจะกระทำสำเร็จเด็กคนนั้นจะมีการรับรู้เกี่ยวกับตนทางบวก และมีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความคาดหวังของบิดามารดาและการรับรู้เกี่ยวกับตนทางบวกของลูก นั้นหมายความว่าเวลาที่บิดามารดาหรือครูคาดหวังว่าเด็กประสบความสำเร็จในการเรียน เขาก็จะเกิดความมั่นใจและเชื่อมั่นว่าเขาสามารถกระทำได้

Gate Quoted (คานธีชา บุญยยาว, 2554; อ้างอิงจาก Gate Quoted in Barry, 1989) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเห็นคุณค่าแห่งตน โดยแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ คือ

1) The Body Self ความรู้สึกแก่ร่างกายตน หมายถึง บุคลิกและความรู้สึกต่อรูปร่าง และหน้าที่ของร่างกาย รวมถึงความสามารถของหน้าที่พื้นฐานของร่างกาย

2) The Interpersonal Self ความสัมพันธ์ระหว่างตนกับผู้อื่น ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเห็นคุณค่าแห่งตนซึ่งหมายถึงความรู้สึกเกี่ยวกับ วิธีสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นคนสนิทสนมคุ้นเคยหรือบุคคลที่พบเจอโดยบังเอิญ

3) The Achieving Self ความสำเร็จของตน หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับความสามารถ ของตนถึงสิ่งที่นำเขาไปสู่ความสำเร็จในชีวิตครอบครัว การทำงาน การศึกษา

4) The Identification Self ความเป็นเอกลักษณ์ของตน หมายถึง ความรู้สึกทางนามธรรมและพฤติกรรม การแสดงความสนใจทางศีลธรรมและจิตวิญญาณ

จากการศึกษางานวิจัยของทาฟาโรดิและสวาน (Tafarodi และ Swan, 1995), พอลลาดีโน (Pollodino 1994), ไซมอนและชัสเตอร์ (Simon & Schuster, 1997), แบนเดน (Branden, 1994) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเห็นคุณค่าในตนเอง ประกอบด้วย

- 1) ความมีประสิทธิภาพในตนเอง (self- competence)
- 2) การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self- worth)
- 3) ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self- confidence)
- 4) การเคารพตนเอง (Self – respect)
- 5) การยอมรับตนเอง (Self – acceptance)
- 6) ความรับผิดชอบต่อตนเอง (Self – responsibility)
- 7) ความกล้าแสดงออกต่อตนเอง (Self – assertive)

โรเซนเบิร์ก (Rosenberg, 1965) ผู้ที่สนใจทางด้านวัฒนธรรมสังคม และได้สร้างเครื่องมือวัดการเห็นคุณค่าในตนเองขึ้นมา นอกจากนี้ยังกล่าวถึงองค์ประกอบของการเห็นคุณค่าในตนเองว่าประกอบด้วย

- 1) สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม
- 2) สิ่งแวดล้อมทางสังคม
- 3) สิ่งแวดล้อมในครอบครัว
- 4) การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1981) นักพฤติกรรมนิยมที่สนใจในเรื่องการเห็นคุณค่าในตนเองและได้สร้างเครื่องมือวัดต่อจาก โรเซนเบิร์ก (Rosenberg) กล่าวว่าองค์ประกอบของการเห็นคุณค่าในตนเองแบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ

1) องค์ประกอบภายในบุคคล หมายถึงลักษณะเฉพาะของบุคคลแต่ละคนที่มีผลทำให้มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่างกันออกไป ซึ่งมีองค์ประกอบย่อยได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ ความสามารถในการกระทำภาวะทางอารมณ์และค่านิยมส่วนตน

2) องค์ประกอบภายนอกบุคคล หมายถึงลักษณะแวดล้อมภายนอกที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ได้แก่ครอบครัว โรงเรียน เพื่อน

สรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเองสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้นั้น ซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเองจะก่อเกิดขึ้นจากการที่บุคคลหนึ่งรับรู้และพึงพอใจในบทบาทหน้าที่ ความสามารถของตนเอง รวมถึงการได้รับการยอมรับ การนับถือจากบุคคลรอบข้าง

2.1.12 ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำ

2.1.12.1 ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง

บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงสามารถรับรู้คุณค่าของตนเองตามความเป็นจริงมีความสอดคล้องกลมกลืนทั้งหมดของ "ตน" ตระหนักถึงศักยภาพของตนมีจิตใจเปิดกว้าง และยอมรับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง สามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม มีความกระตือรือร้นเป็นผู้นำในการอภิปราย มีความเป็นตัวของตัวเองในการแสดงความคิดเห็น และมีความเชื่อมั่นในตนเองว่ามีความสามารถในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ และความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า มีความคิดสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี ตลอดจนเป็นทั้งผู้ที่มีความพึงพอใจและเคารพในตนเอง ตระหนักถึงความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น อีกทั้งสามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคล และสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง มีลักษณะดังนี้

- 1) มีใบหน้า ท่าทาง วิธีการพูด และการเคลื่อนไหวแผ่วไหวด้วยความแจ่มใส ร่าเริงมีชีวิตชีวา มีความปิติยินดีปรากฏอยู่ในตัว
- 2) สามารถพูดถึงความสำเร็จ หรือ ข้อบกพร่องของตนเองอย่างตรงไปตรงมาและด้วยน้ำใสใจจริง
- 3) สามารถเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับคำสรรเสริญ การแสดงออกด้วยความรัก ความซาบซึ้ง
- 4) สามารถเปิดใจรับคำตำหนิและทุกขร้อนเมื่อมีผู้กล่าวถึงความผิดพลาดของตน
- 5) คำพูดและการเคลื่อนไหวมีลักษณะไม่กังวล เป็นไปตามธรรมชาติ
- 6) มีความกลมกลืนกันอย่างดีระหว่างคำพูด การกระทำ การแสดงออกและการเคลื่อนไหว
- 7) มีเจตคติที่เปิดเผย อยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับแนวความคิดและประสบการณ์ใหม่ๆ ของชีวิต
- 8) สามารถที่จะเห็นและสนุกสนานกับแง่ตลกของชีวิตทั้งของตนเอง
- 9) มีเจตคติที่ยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อสถานการณ์และสิ่งท้าทายมีวิสัยทัศน์ของการเป็นคนช่างคิด และไม่เอาจริงเอาจังกับชีวิตมากเกินไป
- 10) มีพฤติกรรมการแสดงออกในทางที่เหมาะสม

11) สามารถเป็นตัวของตัวเอง แมตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่มีความเครียด บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดี และเต็มไปด้วยความหวัง และมองสิ่งต่าง ๆ ในแง่ดี ช่วยให้สามารถชื่นชมกับความสำเร็จ มีความกล้าที่จะเผชิญกับอุปสรรคและกล้าที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รับรู้ว่ามีหลายแนวทางที่จะช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

2.1.12.2 ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำนั้นจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) มองสิ่งต่าง ๆ ในแง่ร้ายและสิ้นหวัง
- 2) มักใช้กลไกป้องกันตนเองรับรู้ว่าคุณค่าตัวเอง ด้อยค่าหรือมีค่าเกินความเป็น

จริง

- 3) ไม่ค่อยเชื่อมั่นในตนเอง มองว่าตนเองเป็นคนไม่ดี ไม่มีความสามารถ
- 4) เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีปมด้อย ไม่ชอบแสดงตน เก็บตัว มีความวิตก

กังวลสูง

- 5) ไม่มีความพยายามทำงานที่ยาก
- 6) แสวงหาการยอมรับจากบุคคลอื่น

บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำนั้นต้องการให้เกิดการยอมรับตนเองและมักแสดงความเข้มแข็งแต่แท้จริงบุคคลเหล่านี้มีความท้อแท้หวาดกลัว ไม่มั่นใจในตนเอง หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ มีความยุ่งยากใจในการแก้ปัญหา ไม่สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ๆ ได้ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความเชื่อมโยงกับการได้มาในสิ่งที่บุคคลคาดหวังในชีวิต ถ้าบุคคลรับรู้ตนเองว่ามีความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการได้มาซึ่งสิ่งที่หวังก็มักจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น สิ่งที่บุคคลคาดหวังในชีวิตมักจะสะท้อนค่านิยมของสังคม บิดามารดาและเพื่อน การปรับเปลี่ยนเพื่อให้ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองอาจเป็นไปได้หลายทาง เช่น การมองโลกในแง่ดี มีความหวัง รับรู้ว่าคุณค่าความสามารถในทางใด มีจุดด้อยในทางใดแล้วเลือกทางปรับเปลี่ยนตนเองให้เหมาะสม

บุคคลที่รู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำเป็นบุคคลที่มีความวิตกกังวลในทุกสถานการณ์ และไม่กล้าแสดงออก มีความขลาดกลัวและความอายเป็นนิสัยติดตัวแต่ในขณะเดียวกันผู้ที่มีความมั่นใจมากเกินไป ก็อาจจะมีพฤติกรรมก้าวร้าว พุดกับใครมักออกคำสั่งเกินไป ดังนั้นบุคคลเหล่านี้มักเกิดความขัดแย้งกับบุคคลอื่นเสมอ บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีบุคลิกภาพแบบเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดี และการดำเนินชีวิตเต็มไปด้วยความหวัง มีความกล้าที่จะเผชิญและจัดการกับปัญหาอุปสรรค รับรู้ว่ามีวิธีการหลายแนวทางที่จะช่วยให้ตนเองบรรลุจุดมุ่งหมายของชีวิต ส่วนบุคคลที่รู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมีบุคลิกภาพแบบเป็นบุคคลที่มีความวิตกกังวลสูงในทุกสถานการณ์ ไม่กล้าแสดงออกและมีความขลาดกลัวที่จะเผชิญหน้าและจัดการกับปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในชีวิตจากการทบทวนแนวความคิดการเห็นคุณค่าในตนเอง จะเห็นได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) คือ การที่บุคคลพิจารณาหรือตัดสินคุณค่าของตนเอง อันเกิดจากประสบการณ์ ภูมิหลังทางสังคม ความรู้สึกทัศนคติ ที่บุคคลมีต่อตนเอง ทั้งในด้านสูงและด้านต่ำซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นส่วนหนึ่งของมโนภาพ แห่งตนหรือตนที่มองเห็นตนเอง (Self-Concept) กล่าวคือ เป็นการที่บุคคลมองภาพของตนเอง ที่เห็นว่าตนเองคือใคร เป็นคนอย่างไร มีความรู้ความสามารถอย่างไร เช่น คนสวย คนร่ำรวย คนเก่ง

คนด้อยวาสนา คนเจ้าอารมณ์ คนช่างพูด คนซื่อาย คนเก็บตัวเจ้าระเบียบ ฯลฯ โดยทั่วไปบุคคลรับรู้มองเห็นตนเองในหลายแง่มุม อาจ ตรงหรือไม่ตรงกับข้อเท็จจริง หรือภาพที่คนอื่นเห็น เช่น คนที่เห็นแก่ตัวนึกถึงแต่ประโยชน์ของตนเองอาจไม่เคยนึกว่าตนเองเป็นบุคคลประเภทนั้น การเห็นคุณค่าในตนเองยังเกี่ยวข้องกับความรู้สึกเชื่อมั่นยอมรับของบุคคลที่มีต่อความสามารถในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง หรือเพียรพยายามให้ได้รับการยอมรับจากผู้อื่น อันเป็นการสะท้อนให้ผู้อื่นนั้นได้เห็นคุณค่าในตัวตนของเราการเห็นคุณค่าในตนเองนั้นมีความสำคัญต่อการแสดงออกด้านพฤติกรรม และบุคลิกภาพของบุคคล กล่าวคือ การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญหน้ากับสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมั่นใจ อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดบุคลิกลักษณะที่แตกต่างกันออกไป หากบุคคลมีความภาคภูมิใจในตนเองจะส่งผลช่วยให้บุคคลนั้นสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขซึ่งปัจจัยในการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลนั้นสามารถ แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยภายใน กล่าวคือ เป็นการที่บุคคลสามารถเห็นคุณค่าในตนเองได้จากความปรารถนาภายในตนเอง และปัจจัยภายนอก กล่าวคือ เป็นการที่สิ่งแวดล้อมภายนอกส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลกล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ในการปรับตัวทั้งทางด้านอารมณ์ และสังคม เพราะการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นพื้นฐานของการมองชีวิตและการมองตนเอง (Self-Concept) ในภาพรวมตามความคิดและความรู้สึกตามความเป็นจริง การเห็นคุณค่าในตนเองนั้นสามารถตัดสินและประเมินระดับของการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) ได้กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะสามารถเผชิญกับอุปสรรค ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้ด้วยคามมั่นใจ ยอมรับและสามารถจัดการกับเหตุการณ์ที่ทำให้ตนเองรู้สึกผิดหวัง ท้อแท้ใจ สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขตามที่ตนปรารถนา และสามารถปรับตัวให้ดำรงอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อภิวัฒน์, 2560)

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2.2.1 นโยบายการบริหารจัดการคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

2.2.1.1 ด้านการจัดการศึกษาและคุณภาพบัณฑิต การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ เทคโนโลยีที่มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HED) บนพื้นฐานการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนปลูกฝังนักศึกษาให้มีทักษะชีวิตสำนึกสาธารณะมีความเป็นผู้นำ มีความคิดสร้างสรรค์และสมรรถนะสากลที่สมบูรณ์พร้อมก้าวสู่โลกอาชีพตลอดจนให้มีความนิยมความรัก และภาคภูมิใจในคณะ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อสังคมและมีภูมิธรรมในฐานะพลเมืองดีของสังคมไทย

2.2.1.2 ด้านการวิจัย เน้นผลักดันให้เกิดการพัฒนางานวิจัยที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและตอบสนองต่อความต้องการใช้ประโยชน์ของผู้ใช้จริง โดยมุ่งเน้นวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำผลงานวิจัยไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี

ให้แก่ชุมชนและต่อยอดขยายผลให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ อย่างมีศักยภาพตลอดจนสามารถนำผลงานวิจัยไปตีพิมพ์ในวารสารวิชาการในระดับประเทศและนานาชาติได้

2.2.1.3 ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม เน้นการให้บริการวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านคหกรรมศาสตร์ที่หลากหลายรูปแบบ โดยการนำความรู้ทางวิชาการสู่การพัฒนาการให้บริการ ให้คำปรึกษาและบริการข้อมูลเทคโนโลยี โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมการสนับสนุน และถ่ายทอดองค์ความรู้จากผลงานวิจัยเพื่อให้บริการวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและประเทศชาติ

2.2.1.4 ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม เน้นการเป็นผู้นำด้านการอนุรักษ์ ทำนุบำรุงสืบสานศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีการบูรณาการและผสมผสานศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้าไปในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างคุณค่าที่ดีในสังคมไทย

2.2.1.5 ด้านการบริหารจัดการและพัฒนาองค์กร เน้นการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและยึดหลักธรรมาภิบาล มีการพัฒนาระบบบริหารงานและทรัพยากรบุคคล และการจัดการความรู้มาใช้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีการปฏิบัติงาน (คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลพระนคร, 2560)

2.2.2 สาขาวิชาของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชมงคลพระนคร

2.2.2.1 สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย

1) ปรัชญามุ่งเน้น ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และทักษะด้านการออกแบบแฟชั่น และการทำแบบตัดเสื้อผ้า มีความมั่นใจในการตัดและสร้างสรรค์ผลงาน การประยุกต์ดัดแปลงการผลิตเสื้อผ้า เพื่อเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมที่จะก้าวสู่การเป็นผู้นำแฟชั่นเสื้อผ้าการทำแบบตัดเสื้อผ้า

2) วัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริตตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพ รับผิดชอบต่อนานาชาติและสังคม เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ด้านทฤษฎีและมีทักษะในการปฏิบัติงานด้านการออกแบบแฟชั่น และการทำแบบตัดเย็บเสื้อผ้าอย่างเป็นระบบ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในการบูรณาการวิชาต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวมมีแนวคิดอย่างเป็นระบบในการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ให้ก้าวหน้า สามารถนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในการใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถวางแผนปฏิบัติการวิเคราะห์และประเมินผลได้อย่างเป็นระบบ

2.2.2.2 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ

1) ปรัชญา มุ่งผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติอาหารและโภชนาการ ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม ทักษะ และจริยธรรมอย่างยั่งยืน

2) วัตถุประสงค์ เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัยความซื่อสัตย์สุจริตตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพ รับผิดชอบต่อหน้าที่สังคมและดำรงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของไทย เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ด้านทฤษฎีและมีทักษะในการ

ปฏิบัติงานด้านอาหารโภชนาการ สามารถเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มพูนผลผลิตทางด้านอาหารให้เพียงพอกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถในการบูรณาการวิชาต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวม มีแนวคิดอย่างเป็นระบบในการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ให้ก้าวหน้าสามารถนำความรู้ทักษะและความเชี่ยวชาญไปประกอบอาชีพในสถานประกอบการด้านอาหารและโภชนาการได้ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความสามารถในการใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อมุ่งพัฒนานตนเองและวิชาชีพให้เจริญก้าวหน้า สามารถติดต่อสื่อสารอย่างเข้าใจในโลกเทคโนโลยีที่ทันสมัย

2.2.2.3 สาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร

1) ปรัชญา จัดเตรียมนักศึกษา ให้มีทักษะและความรู้ที่จำเป็นในด้านอุตสาหกรรมบริการอาหารที่ทันสมัย

2) วัตถุประสงค์ เพื่อปลูกฝังให้บัณฑิตมีคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริตตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพ รับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม และดำรงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของไทย เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ด้านทฤษฎีและมีทักษะในการปฏิบัติงาน ด้านอุตสาหกรรมอาหารและการบริการ สามารถนำความรู้ทักษะและความเชี่ยวชาญไปประกอบอาชีพในสถานประกอบการด้านการบริการอาหารได้ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความสามารถในการบูรณาการวิชาต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวมมีแนวคิดอย่างเป็นระบบในการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ให้ก้าวหน้า และแก้ปัญหาโดยหลักการและเหตุผลได้อย่างสร้างสรรค์สามารถทำงานเป็นทีมได้ อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความสามารถในการใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อมุ่งพัฒนานตนเองและวิชาชีพให้เจริญก้าวหน้า สามารถติดต่อสื่อสารอย่างเข้าใจในโลกเทคโนโลยีที่ทันสมัย ตลอดจนมีมนุษยสัมพันธ์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

2.2.2.4 สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์

1) ปรัชญา มุ่งบูรณาการองค์ความรู้ทางคหกรรมศาสตร์ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สู่การเป็นนักปฏิบัติ นักวิชาการ นักวิจัย นักธุรกิจ เพื่อพัฒนางานคหกรรมศาสตร์สู่สากล เน้นจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อความเป็นอัตลักษณ์ทางคหกรรมศาสตร์

2) วัตถุประสงค์ เพื่อปลูกฝังให้บัณฑิตมีคุณธรรม จริยธรรม และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ เพื่อผลิตบัณฑิตผู้มีความรู้ความชำนาญ ด้านการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ มีทักษะในการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถบูรณาการองค์ความรู้วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ ทางด้านการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ให้ก้าวหน้าสามารถปฏิบัติงานและประกอบธุรกิจทางคหกรรมศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้นำทางคหกรรมศาสตร์ในการอนุรักษ์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและจารีตประเพณีอันดีงาม

2.2.2.5 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร

1) ปรัชญา หลักสูตรวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร มุ่งเน้นผลิตบัณฑิต ที่สร้างสรรค์อาหารมาตรฐานสากลด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่

2) วัตถุประสงค์ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรม จิตสาธารณะและจริยธรรมในวิชาชีพรวมถึงเป็นผู้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความเข้าใจด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหารอย่างเป็นระบบ เพื่อผลิตบัณฑิตที่เป็นผู้มีทักษะความคิดริเริ่ม

สร้างสรรค์ อย่างเป็นระบบบนพื้นฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริง และมีความชำนาญในงานอาชีพ วิทยาศาสตร์ การอาหาร อุตสาหกรรมการผลิตอาหารงานวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร เพื่อผลิต บัณฑิตที่สามารถความไปประยุกต์และพัฒนาความรู้ เพื่อการศึกษาขั้นสูงต่อไปเพื่อผลิตบัณฑิตที่ สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในการสื่อสารรวมถึงใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในวิชาชีพได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.3 คุณลักษณะของนักศึกษาเกษตรศาสตร์

พินทิพย์ (2527) กล่าวว่า นักศึกษาเกษตรศาสตร์ต้องมีความละเอียดรอบคอบ มีความอดทน เสียสละ มีความรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในกิจกรรมและให้ความร่วมมือกับผู้อื่น รู้จักแสวงหาความรู้ สามารถหาวิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง มีการวางแผนการใช้เวลา เงิน และทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

อาภาพรรณ (2533) ได้ศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาเกษตรศาสตร์ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า

ด้านวิชาการ ได้แก่ มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน ติดตามข่าวสาร ความเคลื่อนไหวทางวิชาการด้านเกษตรศาสตร์ และสามารถแนะนำความรู้และเทคนิควิธีการ ประดิษฐ์ใหม่ๆ

ด้านวิชาชีพ ได้แก่ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังในความปลอดภัย ฝึกฝีมือให้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพ และปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตามจนเป็นนิสัย

ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน พุดจา สุภาพ ชัดเจน มีวาจาไพเราะ และมีมนุษยสัมพันธ์

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม คือมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย มีความสามารถในการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และมีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประภาส (2551) ศึกษาความภาคภูมิใจในตนเอง และการสร้างโมเดลการให้คำปรึกษากลุ่ม เพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนวัยรุ่นภาคเหนือ โดยศึกษาองค์ประกอบของความภาคภูมิใจในตนเอง และสร้างโมเดลการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนวัยรุ่นภาคเหนือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนวัยรุ่นภาคเหนือที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มแรกที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นนักเรียนวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 1,380 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่สอง ที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นนักเรียนวัยรุ่นของโรงเรียนดำรงราษฎร์ สงเคราะห์ จังหวัดเชียงราย จำนวน 8 คน ผลการวิจัยคือ 1.การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนวัยรุ่นภาคเหนือ พบว่า โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของความภาคภูมิใจในตนเอง ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง การเคารพตนเองด้านการยอมรับตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง การได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นในสังคม ความพอใจในตนเอง และการกล้าแสดงออก มีความสอดคล้องกับ

ข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถวัดองค์ประกอบของความภาคภูมิใจในตนเองได้ 2. โมเดลการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเริ่มต้น ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม และขั้นยุติการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยมีการประยุกต์ทฤษฎีและเทคนิคต่าง ๆ ของการให้คำปรึกษากลุ่มมาใช้ในการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง และ 3. ความภาคภูมิใจในตนเองโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า การให้คำปรึกษากลุ่มมีผลให้ความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนวัยรุ่นเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

พงษ์ธิดักดิ์ (2560) ศึกษาความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการเห็นในระดับอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการเห็น ในระดับอุดมศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการเห็น ในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามเพศ ประเภทความบกพร่องทางการเห็น ชั้นปี และกลุ่มมหาวิทยาลัยที่สังกัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการเห็น ในระดับอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 51 มหาวิทยาลัย จำนวน 214 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ และการทดสอบรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการเห็น ในระดับ อุดมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 รองลงมาคือ ด้านตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 และด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 ตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการเห็น ในระดับ อุดมศึกษา จำแนกตามเพศ ประเภทความบกพร่องทางการเห็น ชั้นปี และกลุ่มมหาวิทยาลัยที่สังกัด พบว่า มีความภาคภูมิใจในตนเองไม่แตกต่างกัน

อภิวัดน์ (2560) ศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก 2) เพื่อศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก 3) และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์รวมถึงความแตกต่างระหว่างตัวแปรกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 169 ราย และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ การหาค่ามัธยฐานเลขคณิต การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ t-test และ ค่า F-test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 โดยมีผลงนวิจัย คือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 15 ปี-19 ปี อาศัยอยู่กับบิดา - มารดา มีความสามารถทางสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มี

การคบเพื่อนในวัยเดียวกัน มีประวัติการถูกตาเนนคตเป็นครั้งแรก มีระยะเวลาการฝึกอบรมอยู่ระหว่าง 1 ปี - 3 ปี มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง มีความคิดเห็นต่อปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ซึ่งมีความคิดเห็นสูงสุดในด้านลักษณะทางกายภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และน้อยที่สุดในด้านภาวะทางอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 และมีความคิดเห็นต่อปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ซึ่งมีความคิดเห็นสูงสุดในด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 และน้อยที่สุดในด้านสังคม และกลุ่มเพื่อน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 การทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน ซึ่งเพศหญิงมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าเพศชาย ในการศึกษาความสัมพันธ์พบว่า ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นเชิงบวก นั่นคือ เด็กและเยาวชนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสูงก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นด้วย ข้อเสนอแนะควรส่งเสริมการพัฒนาเยาวชนจากปัจจัยภายในส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายชีวิตของตนเอง และส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองระหว่างเพศหญิงและเพศชายให้เท่าเทียมกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความภาคภูมิใจของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผู้วิจัยวางแผนการดำเนินงานโดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษาของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในส่นวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 1,145 คน

3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความภาคภูมิใจของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่วัดความภาคภูมิใจในตนเอง มีลักษณะเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) จำนวน 35 ข้อ ดังนี้

3.2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

3.2.2.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษา

3.2.2.2 กำหนดหัวข้อของแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

3.2.2.3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษา ได้ข้อคำถามจำนวน 70 ข้อ

3.2.2.4 นำแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษาที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยวิชิต เชียรชนะ รองศาสตราจารย์ ดร.จุฑามาศ พิรพัชระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงศรี ชำนาญกิจ รองศาสตราจารย์อภิรติ โสฬส และอาจารย์ ดร.พงศธร สุกิจญาณ พิจารณาตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น พร้อมทั้งประเมินค่า IOC เพื่อพิจารณาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาและค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษา เพื่อคัดเลือกและปรับปรุงข้อคำถามให้สอดคล้อง ได้คำถามที่อยู่ในเกณฑ์ จำนวน 35 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) ตั้งแต่ 0.6-1.0

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษา

$\sum R$ แทนค่าผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N แทนค่าจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การให้คะแนนของความเห็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 รู้สึกแน่ใจว่ามีความสอดคล้องและเหมาะสม
0 รู้สึกไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องและเหมาะสม
-1 รู้สึกไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องและไม่มีความเหมาะสม

โดยปกติจะพิจารณาคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ส่วนข้ออื่น ๆ ที่มีค่า IOC ต่ำกว่าเกณฑ์อาจจะต้องตัดทิ้งหรือใช้วิธีการปรับปรุงข้อคำถาม

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามออนไลน์ โดยใช้รูปแบบ Google Forms จากนั้นส่งลิงค์และคิวอาร์โค้ดของแบบสอบถามไปยังช่องทางออนไลน์ของอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยตั้งค่าให้ 1 E-mail ต่อ 1 ครั้งในการตอบแบบสอบถาม

3.3.2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลแบบสอบถามความภาคภูมิใจของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร แบบออนไลน์ โดยกำหนดเวลาการเก็บข้อมูลระยะเวลา 14 วัน

3.3.3 เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยปิดระบบการตอบรับพร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษาความภาคภูมิใจของ

นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 1,145 คน ใน Google Forms

3.3.4 บันทึกข้อมูลจาก Google Forms และนำข้อมูลสำเร็จมาวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ต่อมาผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลจากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ซึ่งข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ข้อมูลความภาคภูมิใจของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

เกณฑ์ในการให้คะแนนและแปลความหมาย

ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5
ความต้องการอยู่ในระดับมาก	มีค่าเท่ากับ	4
ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3
ความต้องการอยู่ในระดับน้อย	มีค่าเท่ากับ	2
ความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1

การแปลความหมายสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ได้กำหนดการให้คะแนนระดับความต้องการเป็นมาตรฐานประเมินค่า (Likert Scale) มี 5 ระดับ ตามหลักเกณฑ์ของ ลิเคิร์ท (2018) มีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close Ended Question)

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 แปลความหมายว่า	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 แปลความหมายว่า	มาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 แปลความหมายว่า	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 แปลความหมายว่า	น้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 แปลความหมายว่า	น้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คือ การแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ โดยใช้สูตรคำนวณ (ศิริชัย, 2558)

สูตรการคำนวณค่าร้อยละ

$$p = \frac{fx100}{n}$$

เมื่อ	p	แทนค่าร้อยละ
	f	แทนค่าความถี่ที่จะต้องเปลี่ยนแปลงเป็นค่าร้อยละ
	n	แทนค่าจำนวนความถี่ทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิจัย เรื่อง ความภาคภูมิใจของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 การอภิปรายผล

4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความภาคภูมิใจของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ความภาคภูมิใจของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ประมวลผล และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	422	36.85
	หญิง	723	63.15
	รวม	1,145	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรีปีที่ 1	373	32.58
ปริญญาตรีปีที่ 2	270	23.58
ปริญญาตรีปีที่ 3	249	21.75
ปริญญาตรีปีที่ 4	253	22.09
รวม	1,145	100.00
สาขาวิชาระดับปริญญาตรี		
สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นและการจัดการสินค้า	38	3.33
สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ	634	55.37
สาขาวิชาอุตสาหกรรมการบริการอาหาร	269	23.49
สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์	167	14.58
สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	37	3.23
รวม	1,145	100.00

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 723 คน คิดเป็นร้อยละ 63.15 และเป็นเพศชาย จำนวน 422 คน คิดเป็นร้อยละ 36.85 ตามลำดับ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นระดับปริญญาตรีปีที่ 1 จำนวน 373 คน คิดเป็นร้อยละ 32.58 รองลงมาระดับปริญญาตรีปีที่ 2 จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 23.58 ระดับปริญญาตรีปีที่ 4 จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 22.09 และระดับปริญญาตรีปีที่ 3 จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 21.75 ตามลำดับ สาขาวิชาส่วนใหญ่ สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ จำนวน 634 คน คิดเป็นร้อยละ 55.37 รองลงมาสาขาวิชาอุตสาหกรรมการบริการอาหาร จำนวน 269 คน คิดเป็นร้อยละ 23.49 สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์ จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 14.58 สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นและการจัดการสินค้า จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 และสาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 3.23 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ดังแสดงในตาราง 4.2

ตาราง 4.2 แสดงผลการศึกษาความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ความภาคภูมิใจในตนเอง	ค่าเฉลี่ย	S.D	การแปลผล
ฉันจะบอกเพื่อนตามตรงว่าฉันกำลังโกรธ	3.24	.639	ปานกลาง
ฉันจะร้องไห้เมื่อรู้สึกเสียใจ	4.00	.723	มาก
ฉันเข้ากับคนได้ง่าย	3.15	.495	ปานกลาง
ฉันสามารถบอกเพื่อนได้ว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกหรืออะไรคือสิ่งที่ผิด	3.73	.664	มาก
ฉันชอบการอภิปรายหน้าชั้นเรียน	3.72	.723	มาก
ฉันมั่นใจในความคิดเห็นของตนเอง	3.89	.608	มาก
ฉันจะคิดก่อนทำเสมอ	4.00	.613	มาก
ฉันมีจุดมุ่งหมายในชีวิตที่แน่นอน	3.91	.655	มาก
แม้ว่างานบางอย่างฉันจะไม่ถนัดฉันก็จะพยายามทำจนสำเร็จ	3.82	.715	มาก
ฉันสามารถบอกได้ว่าเก่งตนเองด้านไหน	4.00	.713	มาก
ฉันรู้สึกภูมิใจที่อาจารย์ขอให้ช่วยงานของคณะ/สาขา	3.77	.765	มาก
เมื่อฉันเสนอความคิดเห็นอะไรเพื่อนจะรับฟังความคิดเห็นของฉัน	3.88	.810	มาก
ฉันไม่เคยคิดที่จะทำร้ายตัวเอง	3.72	.613	มาก
ฉันรู้สึกภูมิใจในสิ่งที่ตนเองสามารถทำได้	3.88	.820	มาก
ฉันเชื่อว่าฉันสามารถเอาชนะทุกอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับตนเองได้	3.26	.715	ปานกลาง
ฉันเป็นคนที่ตั้งใจเรียน	3.91	.797	มาก
ก่อนทำอะไรลงไปฉันจะคิดก่อนเสมอว่ามีผลดีต่อตนเองหรือไม่	4.10	.605	มาก
ฉันพอใจในผลงานของฉัน	3.76	.655	มาก
ถ้ามีคนอื่นที่มีความคิดที่ดีกว่าฉันก็ยอมรับได้	3.82	.201	มาก
บางครั้งฉันอาจทำผิดแต่ก็ยอมรับความผิดพลาดนั้นได้	3.44	.609	มาก
ฉันไม่เคยบอกร้องในงานที่ได้รับมอบหมาย	3.25	.354	ปานกลาง
ฉันปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่	3.34	.340	ปานกลาง
เมื่ออาจารย์ขอความช่วยเหลือในเรื่องใดฉันจะให้ความช่วยเหลือทันที	3.04	.469	ปานกลาง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ความภาคภูมิใจในตนเอง	ค่าเฉลี่ย	S.D	การแปลผล
ฉันปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัย/ คณะ	3.22	.620	ปานกลาง
พ่อแม่เชื่อใจและไว้วางใจฉัน	3.57	.397	มาก
ฉันตั้งใจทำงานให้สำเร็จอย่างไม่ย่อท้อ	3.89	.409	มาก
ฉันพบว่าความสุขที่แท้จริงเกิดไม่ยากถ้าเรา รู้จักพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่	3.09	.520	ปานกลาง
ฉันรู้สึกพอใจในตนเอง	3.42	.624	มาก
ฉันเชื่อในความคิดของตนเองว่าดีแล้ว	3.61	.437	มาก
ฉันกล้าแสดงความคิดเห็นแม้ว่าความคิดเห็น ของฉันจะแตกต่างจากเพื่อน	3.38	.459	ปานกลาง
ฉันสามารถแก้ปัญหาได้ในเวลาคับขัน	3.41	.696	มาก
ฉันคิดว่าฉันเคารพสิทธิของผู้อื่น	3.28	.793	ปานกลาง
ฉันรู้สึกว่าตัวฉันเป็นคนมีคุณค่าต่อคนอื่น	2.94	.477	ปานกลาง
ฉันคิดว่าฉันมีเพื่อนที่รักฉันจำนวนมาก	3.32	.598	ปานกลาง
ฉันทำให้คนรอบข้างมีความสุข	3.37	.471	ปานกลาง
รวม	3.57	0.487	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีความภาคภูมิใจในตนเองอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.57 เพื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ก่อนทำอะไรลงไปฉันจะคิดก่อนเสมอว่ามีผลดีต่อตนเองหรือไม่ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.10 ฉันจะร้องไห้เมื่อรู้สึกเสียใจ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.00 ฉันจะคิดก่อนทำเสมอ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.00 ฉันสามารถบอกได้ว่าเก่งตนเองด้านไหน อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.00 ฉันมีจุดมุ่งหมายในชีวิตที่แน่นอน อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.91 ฉันเป็นคนที่ตั้งใจเรียน อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.91 ฉันมั่นใจในความคิดเห็นของตนเอง อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.89 ฉันตั้งใจทำงานให้สำเร็จอย่างไม่ย่อท้อ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.89 เมื่อฉันเสนอความคิดเห็นอะไรเพื่อนจะรับฟังความคิดเห็นของฉัน อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.88 ฉันรู้สึกภูมิใจในสิ่งที่ตนเองสามารถทำได้ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.88 แม้ว่างานบางอย่างฉันจะไม่ถนัดฉันก็จะพยายามทำงานสำเร็จ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.82 ถ้ามีคนอื่นที่มีความคิดที่ดีกว่าฉันก็ยอมรับได้ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.82 ฉันรู้สึกภูมิใจที่อาจารย์ขอให้ช่วยงานของคณะ/สาขา อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.77 ฉันพอใจในผลงานของฉัน อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.76 ฉันสามารถบอกเพื่อนได้ว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกหรืออะไรคือสิ่งที่ผิด อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.73 ฉันชอบการอภิปรายหน้าชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.72 ฉันไม่เคยคิดที่จะทำร้ายตัวเอง อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.72 ฉันเชื่อในความคิดของตนเองว่าดีแล้ว อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.61 พ่อแม่เชื่อใจและไว้วางใจฉัน อยู่ในระดับมาก ที่

ค่าเฉลี่ย 3.57 บางครั้งฉันอาจทำผิดแต่ก็ยอมรับความผิดพลาดนั้นได้ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.44 ฉันรู้สึกพอใจในตนเอง อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.42 ฉันสามารถแก้ปัญหาได้ในเวลาคับขัน อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.41 ฉันกล้าแสดงความคิดเห็นแม้ว่าความคิดเห็นของฉันจะแตกต่างจากเพื่อน อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.38 ฉันทำให้คนรอบข้างมีความสุข อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.37 ฉันปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.34 ฉันคิดว่าฉันมีเพื่อนที่รักฉันจำนวนมาก อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.32 ฉันคิดว่าฉันเคารพสิทธิของผู้อื่น อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.28 ฉันเชื่อว่าฉันสามารถเอาชนะทุกอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.26 ฉันไม่เคยบกพร่องในงานที่ได้รับมอบหมาย อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.25 ฉันจะบอกเพื่อนตามตรงว่าฉันกำลังโกรธ อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.24 ฉันปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัย/คณะ อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.22 ฉันเข้ากับคนได้ง่าย อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.15 ฉันพบว่าความสุขที่แท้จริงเกิดไม่ยากถ้าเรารู้จักพอใจในสิ่งที่มีอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.09 เมื่ออาจารย์ขอความช่วยเหลือในเรื่องใดฉันจะให้ความช่วยเหลือทันที อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.04 และฉันรู้สึกที่ตัวฉันเป็นคนมีคุณค่าต่อคนอื่น อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 2.94 ตามลำดับ

4.3 การอภิปรายผล

ผลการวิจัยความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมากเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ ก่อนทำอะไรลงไปฉันจะคิดก่อนเสมอว่ามีผลดีต่อตนเองหรือไม่ ก่อนทำอะไรลงไปฉันจะคิดก่อนเสมอว่ามีผลดีต่อตนเองหรือไม่ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.10 ฉันจะร้องไห้เมื่อรู้สึกเสียใจ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.00 ฉันจะคิดก่อนทำเสมอ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.00 สอดคล้องกับ ธัญญภัสระ และคณะ (2559) ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมการเลี้ยงดูบุตรของพ่อแม่ผู้ปกครองที่ให้การยอมรับในการตัดสินใจของบุตร การให้การศึกษาของโรงเรียนและสถาบันการศึกษาที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นที่เปิดกว้าง ทำให้นักศึกษาที่ได้ผ่านการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษา เกิดกระบวนการเรียนรู้เกิดความมั่นใจ กล้าแสดงออก นำไปสู่ความภาคภูมิใจในตนเอง ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง เพื่อรักษาระดับการเห็นคุณค่าในตนเองให้คงอยู่ เช่น การจัดกิจกรรมให้นักศึกษาแสดงความสามารถพิเศษ มีส่วนร่วมในโครงการ กิจกรรมชุมนุม การแข่งขันทักษะทางวิชาชีพ เพื่อมอบโอกาสทางการศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มระดับการเห็นคุณค่าในตนเองให้มีโอกาสมากยิ่งขึ้น (กษพรรณ , 2561) ซึ่งสอดคล้องกับ ศศิธร (2557) อ้างอิงจาก แวดาว ดวงจันทร์ (2551) ได้กล่าวว่า ความภูมิใจในตนเองเป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเองในทางที่ดีเกิดการยอมรับตนเอง เข้าใจตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรู้สึกที่ตนมีความหมายมีความสามารถ มีอำนาจในการควบคุมตนเอง สามารถทำอะไรให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของตนได้ เห็นว่าตนเองเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและสังคม ซึ่งบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองก็จะเกิดความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่นด้วย

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษางานวิจัย เรื่อง ความภาคภูมิใจของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาความภาคภูมิใจของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย สำหรับครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 1,145 คน

5.1 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความภาคภูมิใจของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

5.2 ขอบเขตของการวิจัย

5.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 1,145 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการ และงานทะเบียน, 2566)

5.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในกสนวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,145 คน โดยใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

5.3 สรุปผลการศึกษา

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 723 คน คิดเป็นร้อยละ 63.15 และเป็นเพศชาย จำนวน 422 คน คิดเป็นร้อยละ 36.85 ตามลำดับ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นระดับปริญญาตรีปีที่ 1 จำนวน 373 คิดเป็นร้อยละ 32.58 รองลงมาในระดับปริญญาตรีปีที่ 2 จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 23.58 ระดับปริญญาตรีปีที่ 4 จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 22.09 และระดับปริญญาตรีปีที่ 3 จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 21.75 ตามลำดับ สาขาวิชาส่วนใหญ่สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ จำนวน 634 คน คิดเป็นร้อยละ 55.37 รองลงมาสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร จำนวน 269 คน คิดเป็นร้อยละ 23.49 สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์ จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 14.58 สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นและการจัดการสินค้า จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 และสาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 3.23 ตามลำดับ

ความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า มีความภาคภูมิใจในตนเองอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.57 เพื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ก่อนทำอะไรลงไปฉันจะคิดก่อนเสมอว่ามีผลดีต่อตนเองหรือไม่ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.10 ฉันจะร้องไห้เมื่อรู้สึกเสียใจ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.00 ฉันจะคิดก่อนทำเสมอ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.00 ฉันสามารถบอกได้ว่าเก่งตนเองด้านไหน อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.00 ฉันมีจุดมุ่งหมายในชีวิตที่แน่นอน อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.91 ฉันเป็นคนที่ตั้งใจเรียน อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.91 ฉันมั่นใจในความคิดเห็นของตนเอง อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.89 ฉันตั้งใจทำงานให้สำเร็จอย่างไม่มีย่อท้อ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.89 เมื่อฉันเสนอความคิดเห็นอะไรเพื่อนจะรับฟังความคิดเห็นของฉัน อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.88 ฉันรู้สึกภูมิใจในสิ่งที่ตนเองสามารถทำได้ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.88 แม้ว่างานบางอย่างฉันจะไม่ถนัดฉันก็จะพยายามทำจนสำเร็จ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.82 ถ้ามีคนอื่นที่มีความคิดที่ดีกว่าฉันก็ยอมรับได้ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.82 ฉันรู้สึกภูมิใจที่อาจารย์ขอให้ช่วยงานของคณะ/สาขา อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.77 ฉันพอใจในผลงานของฉัน อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.76 ฉันสามารถบอกเพื่อนได้ว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกหรืออะไรคือสิ่งที่ผิด อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.73 ฉันชอบการอภิปรายหน้าชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.72 ฉันไม่เคยคิดที่จะทำร้ายตัวเอง อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.72 ฉันเชื่อในความคิดของตนเองว่าดีแล้ว อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.61 พ่อแม่เชื่อใจและไว้วางใจฉัน อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.57 บางครั้งฉันอาจทำผิดแต่ก็ยอมรับความผิดพลาดนั้นได้ อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.44 ฉันรู้สึกพอใจในตนเอง อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.42 ฉันสามารถแก้ปัญหาได้ในเวลาคับขัน อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.41 ฉันกล้าแสดงความคิดเห็นแม้ว่าความคิดเห็นของฉันจะแตกต่างจากเพื่อน อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.38 ฉันทำให้คนรอบข้างมีความสุข อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.37 ฉันปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.34 ฉันคิดว่าฉันมีเพื่อนที่รักฉันจำนวนมาก อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.32 ฉันคิดว่าฉันเคารพสิทธิของผู้อื่น อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.28 ฉันเชื่อว่าฉันสามารถเอาชนะทุกอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.26 ฉันไม่เคยบกร่องในงานที่ได้รับมอบหมาย อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.25 ฉันจะบอกเพื่อนตามตรงว่าฉันกำลังโกรธ อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.24 ฉันปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัย/คณะ อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.22 ฉันเข้ากับคนได้ง่าย อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.15 ฉันพบว่าความสุขที่แท้จริงเกิดไม่ยาก ถ้าเรารู้จักพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.09 เมื่ออาจารย์ขอความช่วยเหลือในเรื่องใดฉันจะให้ความช่วยเหลือทันที อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.04 และฉันรู้สึกว่าตัวฉันเป็นคนมีคุณค่าต่อคนอื่น อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 2.94 ตามลำดับ

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจของนักศึกษาในระดับชั้นต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบกับผลการเรียนหรือการประสบความสำเร็จในการเรียนต่อไป

5.4.2 ควรศึกษาความภาคภูมิใจในตนเองของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะการเลี้ยงดูของครอบครัว เพื่อเป็นแนวทางในการปรับวิธีการเลี้ยงดูของครอบครัวที่จะส่งเสริมให้บุตรหลานมีความภาคภูมิใจในตนเองที่สูงขึ้น

บรรณานุกรม

- กชพรรณ สังข์สระสิทธิ์. 2561. การเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 45 จังหวัดกาญจนบุรี. รายงานการวิจัยรายบุคคล มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์.
- จันทร์ฉาย พัทธ์ศิริกุล. 2532. ผลของการจัดโปรแกรมความกล้าแสดงออกต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- อัญณภัสร์ ศิริธัชนาโรจน์ สกล วรเจริญศรี ปริญญา มีสุข. 2559. การศึกษาความสัมพันธ์ของความภาคภูมิใจในตนเองและความหย่นตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วารสารฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. ปีที่ 9 ฉบับที่ 2, พฤษภาคม - สิงหาคม.
- ป. มหาพันธ์. 2536. สอนเด็กให้มีความนับถือตนเอง. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประพิน วัฒนกิจ. 2531 มโนคติเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต. วารสารกองการพยาบาล. , พฤศจิกายน. 3(1):7.
- ประภาส ณ พิกุล. 2551. การศึกษาความภาคภูมิใจในตนเอง และการสร้างโมเดลการให้คำปรึกษา กลุ่มเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนวัยรุ่นภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ดุขฎีบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : กรุงเทพฯ
- ประภาส ณ พิกุล. 2551. การศึกษาความภาคภูมิใจในตนเองและการสร้างโมเดล การให้ คำปรึกษา กลุ่มเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนวัยรุ่นภาคเหนือ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปราณี หล้าเบญจสะ. 2559. การหาคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ปรารถนา ช้อนแก้ว. 2542. การพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของเยาวชนชายในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดยะลา โดยใช้กิจกรรมการออกก าลังกายเป็นสื่อ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ปรีชา วิหคโต. 2544. “หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์เพื่อการแนะแนว” ใน ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการแนะแนว หน่วยที่ 2 มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.
- พงษ์ธิดักดิ์ ชอบทำกิจ. 2560. ความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการเห็นในระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- พรรณราย หรรษ์ประภา. 2548. จิตวิทยาประยุกต์ในชีวิตและการท างาน, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิณทิพย์ บริบูรณ์สุข. 2527. ปฐมนิเทศคหกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. คณะคหกรรมศาสตร์วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษา, กรุงเทพฯ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2560. เกี่ยวกับคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์.
(ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก : <http://www.hec.rmutp.ac.th/> สืบค้น 20 ธันวาคม 2562
- วิภาวี วงษ์อนันต์นนท์. 2552. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททการ เขต 1. ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศศิธร บุษภักต์. 2557. ผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 42 จังหวัดสตูล. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. 2558. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์. (พิมพ์ครั้งที่ 25). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุใจ ตั้งทรงสวัสดิ์. 2532. การเปรียบเทียบผลของการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการบ้านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาสาร อำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี, ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุณี ลิกขไชย. 2555. ผลของการใช้โปรแกรมต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนลอยสายอนุสรณ์ สำนักงานเขตลาดพร้าวกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อภิวัฒน์ แก่นจาปา. 2560. การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและ เยาวชนภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อาภาพรรณ ชีวปรีชา. 2533. คุณลักษณะของนักศึกษาคณะคหกรรมศาสตร์ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุมาพร ตรังสมบัติ. 2543. EVEREST พาลูกค้นหาความนับถือตนเอง. กรุงเทพฯ: ชันดำการพิมพ์
- เออร์แมน ฮัล. 2550. มีชีวิตที่ดี : มีบทเรียนดี ๆ...ให้ชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: 108 สดุดยอดไอดี.
- Atwater, Eastwood. (1979). Psychology of Adjustment: Personal Growth in A Changing World. New Jersey : Prentice – Hall.
- Coopersmith, S. (1981). The Antecedent of Self-Esteem. 2nd. ed. Californai: Consulting Psychologist Press, Inc
- Hamachek, D.E. (1978). Encounters with the Self. 2nd ed. New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc.,
- Maslow, Abraham M. 1970. Motivation and Personality. 2nd New York : Harper & Row
- Maslow. 1970. Motivation and Personality. New York: Harper 7 & Row.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Mussen, P.H., John, J. C & Jerome, K (1969). Child Development and Personality. 3rd ed. New York: Harper & Row
- White, Robert W. 1972. The Enterprise of Living : Growth and Organization in Personality. New York:

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ขา ๐๖๕๒.๐๙/๑๔๐๓

คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๑๖๘ ถนนศรีอยุธยา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕) เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยวิศิต เขียวชนะ

ตามที่ คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับอนุมัติโครงการวิจัย เรื่อง ความเหมาะสมของนักศึกษาภาคเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร งบประมาณปี ๒๕๖๖ ได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยมี นางสาวนิอร ทวีเจริญพร เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย นั้น

เพื่อให้การดำเนินโครงการวิจัยดังกล่าว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและคุณสมบัติเหมาะสม จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัยให้กับคณะนักวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ทราบและอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อณภ ใสรัมย์)
คณบดีคณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์

สาขาวิศวกรรมศาสตร์ประยุกต์

โทร ๐๒-๖๒๕ ๓๔๘๘๘ ต่อ ๕๕๓๓๓

โทรสาร ๐ ๒๖๒๕ ๓๔๐๐๐

ที่ ยว ๐๖๕๐.๐๗/๑๕/๐๔

คณะเทคโนโลยีศึกษาระดับ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
๓๕๘ ถนนศรีอยุธยา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

๒๒๗ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุพามาตย์ พิรพัทธ

ตามที่ คณะเทคโนโลยีศึกษาระดับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ได้รับ
อนุมัติโครงการวิจัย เรื่อง ความภาคภูมิใจของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีศึกษาระดับ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ โดยมี นางสาวนิอร ศาวเจริญพร
เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย นั้น

เพื่อให้การดำเนินโครงการวิจัยดังกล่าว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะเทคโนโลยีศึกษาระดับ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและ
คุณสมบัติเหมาะสม จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัยให้กับคณะนักวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ทราบและทราบ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพามาตย์ พิรพัทธ)
คณบดีคณะเทคโนโลยีศึกษาระดับ

ภาควิชาศึกษาระดับปริญญาตรี

โทร ๐๒-๖๖๕ ๓๘๘๘ ต่อ ๕๒๓๓๖

โทรสาร ๐ ๒๖๖๕ ๓๘๐๐

ที่ ศว ๐๖๕๒.๐๓/ ๒๔๐๔

คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๓๖๔ ถนนศรีอยุธยา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

โทร ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงศรี ชำนาญกิจ

ตามที่ คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับ
อนุมัติโครงการวิจัย เรื่องความเหมาะสมของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลพระนคร งบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ โดยมี นางสาวนิอร ดาวเจริญพร
เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย นั้น

เพื่อให้การดำเนินโครงการวิจัยดังกล่าว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะเทคโนโลยีวิศวกรรม
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จึงขอเรียนว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและ
คุณสมบัติเหมาะสม จักรยเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัยให้กับคณะนักวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนภพ ไสกรโสม)
คณบดีคณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์

สาขาวิศวกรรมศาสตร์ประยุกต์

โทร ๐๒ ๖๖๕ ๓๘๘๘ ถึง ๕๖๖๓

โทรสาร ๐ ๖๖๖๕ ๓๘๐๐

ที่ ยว ๐๖๕๒๐๓/ ๑๔๖๖

คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๑๖๘ ถนนศรีอยุธยา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์อภินันท์ ไสพรโยน

ตามที่ คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับ
อนุมัติโครงการวิจัย เรื่องความภาคภูมิใจของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลพระนคร งบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ โดยมี นางสาวนิอร ศาพเจริญพร
เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย นั้น

เพื่อให้การดำเนินโครงการวิจัยดังกล่าว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะเทคโนโลยีวิศวกรรม
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและ
คุณสมบัติเหมาะสม จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัยให้กับคณะนักวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันท์ ไสพรโยน)
คณบดีคณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์

สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ประยุกต์

โทร ๐๒ ๕๖๕ ๓๘๘๘ ต่อ ๕๖๓๓๓

โทรสาร ๐ ๒๖๒๕ ๓๘๐๐

ที่ ขว ๐๖๕๒๐๓/ ๑๙๐๗

คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๑๖๘ ถนนศรีอยุธยา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร. พงศกร สุทธิญาณ

ตามที่ คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับ
อนุมัติโครงการวิจัย เรื่องความเหมาะสมของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลพระนคร กับปริมาณใบรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ โดยมี นางสาวนิตยา ตาวเจริญพร
เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย นั้น

เพื่อให้การดำเนินโครงการวิจัยดังกล่าว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะเทคโนโลยีวิศวกรรม
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและ
คุณสมบัติเหมาะสม จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัยให้กับคณะนักวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานน โสทรโยธ)
คณบดีคณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์

สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ประยุกต์

โทร ๐๒-๖๖๕ ๓๘๘๘ ต่อ ๕๒๓๓

โทรสาร ๐ ๒๖๖๕ ๓๘๐๐

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามความภาคภูมิใจ (IOC)

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจพิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรื่อง ความภาคภูมิใจของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

พระนคร

ชื่อเครื่องมือ แบบสอบถามวัดความภูมิใจในตนเอง

คำชี้แจง

กรุณาประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับนิยามศัพท์เฉพาะและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

+1	หมายถึง	ข้อความนั้น สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ระบุไว้
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อความข้อนั้น สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ระบุไว้

-1	หมายถึง	ข้อความนั้น ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ระบุไว้
----	---------	---

หากข้อคำถาม/ข้อความข้อนั้นที่ท่านพิจารณาเห็นว่าไม่มีความเหมาะสม หรือสมควรปรับปรุงแก้ไขข้อความ กรุณาเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความภาคภูมิใจในตนเอง (Self – Esteem) หมายถึง การพิจารณาตัดสินค่าของตนเองตามความรู้สึก และทัศนคติที่มีต่อตนเองในเรื่องต่างๆ เช่น ความสำเร็จ ความล้มเหลว การยอมรับตนเอง การยอมรับจากคนอื่น การพึ่งตนเอง คิดว่าตนเองมีค่าในสังคม มีความเชื่อมั่นในการกระทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมาในโอกาสนี้

แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อวัดความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษา ซึ่งไม่มีข้อถูกหรือผิด เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาเท่านั้น

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อคำถามความภาคภูมิใจของนักศึกษา

สอดคล้องกับนิยามศัพท์ที่จะวัดหรือไม่ โปรดตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	ฉันจะบอกเพื่อนตามตรงว่าฉันกำลังโกรธ				
2	ฉันจะร้องไห้เมื่อรู้สึกเสียใจ				
3	ฉันเข้ากับคนได้ง่าย				
4	ฉันสามารถบอกเพื่อนได้ว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกหรืออะไรคือสิ่งที่ผิด				
5	ฉันชอบการอภิปรายหน้าชั้นเรียน				
6	ฉันมั่นใจในความคิดเห็นของตนเอง				
7	ฉันจะคิดก่อนทำเสมอ				
8	ฉันมีจุดมุ่งหมายในชีวิตที่แน่นอน				
9	แม้ว่างานบางอย่างฉันจะไม่ถนัดฉันก็จะพยายามทำงานสำเร็จ				
10	ฉันสามารถบอกได้ว่าเก่งตนเองด้านไหน				
11	ฉันรู้สึกภูมิใจที่อาจารย์ขอให้ช่วยงานของคณะ/สาขา				
12	เมื่อฉันเสนอความคิดเห็นอะไรเพื่อนจะรับฟังความคิดเห็นของฉัน				
13	ฉันไม่เคยคิดที่จะทำร้ายตัวเอง				
14	ฉันรู้สึกภูมิใจในสิ่งที่ตนเองสามารถทำได้				
15	ฉันเชื่อว่าฉันสามารถเอาชนะทุกอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับตนเองได้				
16	ฉันเป็นคนที่ตั้งใจเรียน				
17	ก่อนทำอะไรลงไปฉันจะคิดก่อนเสมอว่ามีผลดีต่อตนเองหรือไม่				

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
18	ฉันพอใจในผลงานของฉัน				
19	ถ้ามีคนอื่นที่มีความคิดที่ดีกว่าฉันก็ยอมรับได้				
20	บางครั้งฉันอาจทำผิดแต่ก็ยอมรับความผิดพลาดนั้นได้				
21	ฉันไม่เคยบกพร่องในงานที่ได้รับมอบหมาย				
22	ฉันปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่				
23	เมื่ออาจารย์ขอความช่วยเหลือในเรื่องใดฉันจะให้ความช่วยเหลือทันที				
24	ฉันปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัย/คณะ				
25	พ่อแม่เชื่อใจและไว้วางใจฉัน				
26	ฉันตั้งใจทำงานให้สำเร็จอย่างไม่มีข้อท้อ				
27	ฉันพบว่าความสุขที่แท้จริงเกิดไม่ยากถ้าเรารู้จักพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่				
28	ฉันรู้สึกพอใจในตนเอง				
29	ฉันเชื่อในความคิดของตนเองว่าดีแล้ว				
30	ฉันกล้าแสดงความคิดเห็นแม้ว่าความคิดเห็นของฉันจะแตกต่างจากเพื่อน				
31	ฉันสามารถแก้ปัญหาได้ในเวลาคับขัน				
32	ฉันคิดว่าฉันเคารพสิทธิของผู้อื่น				
33	ฉันรู้สึกว่าตัวฉันเป็นคนมีคุณค่าต่อคนอื่น				
34	ฉันคิดว่าฉันมีเพื่อนที่รักฉันจำนวนมาก				
35	ฉันทำให้คนรอบข้างมีความสุข				

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามความภาคภูมิใจ

แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษา
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อวัดความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษา ซึ่งไม่มีข้อถูกหรือผิด

เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาเท่านั้น จึงขอให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง

2. แบบสอบถามนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยในแต่ละตัวเลือกจะมีระดับ

ความคิดเห็น 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ

3. ให้นักศึกษาอ่านข้อความในการแบบสอบถามแล้วพิจารณาว่าตรงกับความคิดเห็นหรือการกระทำ

ของนักศึกษาในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับความคิดเห็น	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับความคิดเห็น	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับความคิดเห็น	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับความคิดเห็น	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ศึกษาอยู่ในระดับชั้น

☐ ปริญญาตรีปีที่ 1

☐ ปริญญาตรีปีที่ 2

☐ ปริญญาตรีปีที่ 3

☐ ปริญญาตรีปีที่ 4

3. สาขาวิชาระดับปริญญาตรี

☐ สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นและการจัดการสินค้า

☐ สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ

☐ สาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร

☐ สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์

☐ สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ฉันจะบอกเพื่อนตามตรงว่าฉันกำลังโกรธ					
2	ฉันจะร้องไห้เมื่อรู้สึกเสียใจ					
3	ฉันเข้ากับคนได้ง่าย					
4	ฉันสามารถบอกเพื่อนได้ว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกหรืออะไรคือสิ่งที่ผิด					
5	ฉันชอบการอภิปรายหน้าชั้นเรียน					
6	ฉันมั่นใจในความคิดเห็นของตนเอง					
7	ฉันจะคิดก่อนทำเสมอ					
8	ฉันมีจุดมุ่งหมายในชีวิตที่แน่นอน					
9	แม้ว่างานบางอย่างฉันจะไม่ถนัดฉันก็จะพยายามทำงานสำเร็จ					
10	ฉันสามารถบอกได้ว่าเก่งตนเองด้านไหน					
11	ฉันรู้สึกภูมิใจที่อาจารย์ขอให้ช่วยงานของคุณะ/สาขา					
12	เมื่อฉันเสนอความคิดเห็นอะไรเพื่อนจะรับฟังความคิดเห็นของฉัน					
13	ฉันไม่เคยคิดที่จะทำร้ายตัวเอง					
14	ฉันรู้สึกภูมิใจในสิ่งที่ตนเองสามารถทำได้					
15	ฉันเชื่อว่าฉันสามารถเอาชนะทุกอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับตนเองได้					
16	ฉันเป็นคนที่ตั้งใจเรียน					
17	ก่อนทำอะไรลงไปฉันจะคิดก่อนเสมอว่ามีผลดีต่อตนเองหรือไม่					
18	ฉันพอใจในผลงานของฉัน					
19	ถ้ามีคนอื่นที่มีความคิดที่ดีกว่าฉันก็ยอมรับได้					
20	บางครั้งฉันอาจทำผิดแต่ก็ยอมรับความผิดพลาดนั้นได้					
21	ฉันไม่เคยบกพร่องในงานที่ได้รับมอบหมาย					
22	ฉันปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
23	เมื่ออาจารย์ขอความช่วยเหลือในเรื่องใดฉันจะให้ความช่วยเหลือทันที					
24	ฉันปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัย/คณะ					
25	พ่อแม่เชื่อใจและไว้วางใจฉัน					
26	ฉันตั้งใจทำงานให้สำเร็จอย่างไม่ย่อท้อ					
27	ฉันพบว่าความสุขที่แท้จริงเกิดไม่ยากถ้าเรารู้จักพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่					
28	ฉันรู้สึกพอใจในตนเอง					
29	ฉันเชื่อในความคิดของตนเองว่าดีแล้ว					
30	ฉันกล้าแสดงความคิดเห็นแม้ว่าความคิดเห็นของฉันจะแตกต่างจากเพื่อน					
31	ฉันสามารถแก้ปัญหาได้ในเวลาคับขัน					
32	ฉันคิดว่าฉันเคารพสิทธิของผู้อื่น					
33	ฉันรู้สึกว่าตัวฉันเป็นคนมีคุณค่าต่อคนอื่น					
34	ฉันคิดว่าฉันมีเพื่อนที่รักฉันจำนวนมาก					
35	ฉันทำให้คนรอบข้างมีความสุข					

ประวัติย่อผู้วิจัย

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวน็อน ดาวเจริญพร

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) MISS NION DAOCHAROENPORN

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์

อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) nion.d@rmutp.ac.th

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ศูนย์โชติเวช

168 ถนนศรีอยุธยา แขวงวชิระพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ. 10300

โทรศัพท์ 0-2665-3777 ต่อ 5231

โทรสาร 0-2665-3800

ประวัติการศึกษา

กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คศ.บ. (คหกรรมศาสตร์ศึกษา - คหกรรมศาสตร์ทั่วไป) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

วิทยาเขตโชติเวช

2. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) รองศาสตราจารย์ อภิรติ โสฬศ

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mrs.APIRAT SOROSE

ตำแหน่งปัจจุบัน รองศาสตราจารย์

หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์

อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) apirat.s@rmutp.ac.th

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ศูนย์โชติเวช

168 ถนนศรีอยุธยา แขวงวชิระพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ. 10300

โทรศัพท์ 0-2665-3777

โทรสาร 0 -2665-3800

ประวัติการศึกษา

คศ.ม. (การพัฒนาคอเบคิ้วและสังคัม) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช

คศ.บ. (ผ้าและเครื่องแต่งกาย) วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

ประวัติย่อผู้วิจัย (ต่อ)

3. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวรุ่งฤทัย รำพึงจิต

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) MISS RUNGRUTAI RUMPUNGJIT

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์มือถือ และไปรษณีย์

อิเล็กทรอนิกส์ (email) rungrutai.r@rmutp.ac.th

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ศูนย์โชนิตเวช

168 ถนนศรีอยุธยา แขวงวชิระพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ. 10300

โทรศัพท์ 0-2665-3777 ต่อ 5221

โทรสาร 0 -2665-3800

ประวัติการศึกษา

วท.ม. (คหกรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คศ.บ. (คหกรรมศาสตร์ศึกษา - คหกรรมศาสตร์ทั่วไป) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

วิทยาเขตโชนิตเวช

4. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นายศักรินทร์ หงส์รัตนาวรกิจ

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr. SAKARIN HONGLATTANAWORAKIT

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์มือถือ และไปรษณีย์

อิเล็กทรอนิกส์ (email) sakkarin.ho@rmutp.ac.th

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ศูนย์โชนิตเวช

168 ถนนศรีอยุธยา แขวงวชิระพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ. 10300

โทรศัพท์ 0-2665-3777 ต่อ 5652

โทรสาร 0 -2665-3800

ประวัติการศึกษา

คศ.ม. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คศ.บ. (คหกรรมศาสตร์ศึกษา - คหกรรมศาสตร์ทั่วไป) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

วิทยาเขตโชนิตเวช

ประวัติย่อผู้วิจัย (ต่อ)

5. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นายกิตติ ยอดอ่อน

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr. KITTI YORDON

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์มือถือ และไปรษณีย์

อิเล็กทรอนิกส์ (email) kitti.yo@rmutp.ac.th

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ศูนย์โชนิตะ

168 ถนนศรีอยุธยา แขวงวชิระพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ. 10300

โทรศัพท์ 0-2665-3777 ต่อ 8299

โทรสาร 0-2665-3800

ประวัติการศึกษา

คศ.ม. (คหกรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คศ.บ. (คหกรรมศาสตร์ทั่วไป - ธุรกิจงานประดิษฐ์) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

6. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นายขจร อิศราสุขชีพ

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr. KHAJON AITSARASUCHIP

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์มือถือ และไปรษณีย์

อิเล็กทรอนิกส์ (email) khajon.a@rmutp.ac.th

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ศูนย์โชนิตะ

168 ถนนศรีอยุธยา แขวงวชิระพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ. 10300

โทรศัพท์ 0-2665-3777 ต่อ 8299

โทรสาร 0-2665-3800

ประวัติการศึกษา

คศ.ม. (คหกรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คศ.บ. (การบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร